

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 3 Å R G A N G

22. F E B R U A R 1 9 5 1

A V I N N H O L D E T :

VÅRT DRAMA - UNAM SANCTAM II. - OM SANG-
GERGLEDEN I MIDDELALDEREN - TREENIGHETS-
SEKVENNS - TANKER I DØDEN - MENNESKETS
TILSTAND AV ANGST II. - UTENRIKSREPORTASJE.

NR.

7
—
8

NESTE NUMMER KOMMER 8. MARS 1951.

VÅRE KIRKER

Gudstjenester på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegr. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.

St. Hallvarvs kirke, Urtegt. 29.
Soknepresten, tlf. 68 08 68.

Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.

Grefsen kapell, Gladsv. 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høgmesse.

Vår Frue Villas kapell,

Montebello, Smestad.
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høgmesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.
Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.
Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.
Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.
Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Ottesang. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.
Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.
Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.
Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.
Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.
Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

LILLESTRØM:

2. søndag i måneden kl. 10.30: Sang-
messe m. preken i Folkets Hus.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.
Soknepresten, tlf. 644.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.
Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.
Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høgmesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.
Soknepresten, tlf. 2238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 25. FEBRUAR: 3. søndag i Fasten. Ep. Efes. 5, 1—9. Ev. Luk. 11, 14—28. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Gabriel av Pasjonistenes orden. Onsdag, torsdag, fredag og lørdag: Ferialdager.

SØNDAG 4. MARS: 4. søndag i Fasten (Søndag Lætare). Ep. Gal. 4, 22—31. Ev. Joh. 6, 1—15. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Perpetua og Felicitas, martyrer. Onsdag: Thomas Aquinas, bekj., kirkelærer. Torsdag: Johannes av Gud. Fredag: Francisca Romana, enke. Lørdag: De 40 martyrer.

SØNDAG 11. MARS: Pasjonssøndag.

R. I. P.

Fru Elise Knudsen

døde 15. febr., 75 år gl., styrket med Kirkens hellige nådemidler. Hennes sjel anbefales de troendes forbønn.

Stabekk sokneprestembete.

MARIAKONGREGASJONEN, Oslo

Møte i St. Josephs kapell onsdag 7. mars kl. 19.30. Samvær i lokalet. Kåseri ved Erik Guldager: Nyere katolsk litteratur.

Styret.

ST. OLAVS FORLAG

anbefaler boken

STILE UKE

forklaring av Messeliturgien fra Palmesøndag til Påske.

Kr. 3.00.

Benytt vår populære ordning med et

GAVEABONNEMENT

Spør etter

ST. OLAV

i

NARVESENS KIOSKER

Deres forespørsel vil stimulere omsetningen av bladet.

Det er dessuten den letteste måten å skaffe seg enkeltnumre på dersom De vil gi et bestemt nummer til en bekjent.

ST. OLAV

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:
Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16, unntatt mandag. Lørdag: 9.30—13. Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 3.00 pr. kvartal, for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen onsdag aften.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

63. ÅRGANG

22. FEBRUAR 1951

NR. 7-8

VÅRT DRAMA

Det fundamentale punkt i det kristne manifest er at det består en pakt mellom Gud og mennesket. Bak denne paktens står en rekke realiteter som tydelig forteller om hvilket drama vi mennesker er engasjert i og som forteller hvilken krevende rolle er tildelt oss av Gud, alle tings opphav og mål. Skal vi kunne makte denne rollen er det viktig å kjenne *opptakten* til det spill vi er midt oppe i, ellers kan utgangen bli skjebnesvanger for noen hver. Så klart det lar seg gjøre må vi fatte at det med *frelse* er — paradoksalt talt — *dødsens* alvor!

Fastetiden kaller nettopp på vår særlige oppmerksomhet på dette punkt. Den store linjen i fastetidens enkle, men veldige liturgi har ikke noe annet mål enn å føre oss på ny og på ny nærmere inn på og inn i det drama som kulminerte i Kristi død på Golgata. Det hviler et mørkt skyggebilde over hele denne liturgiske gang. Vi møter dette bilde allerede i evangeliet på første søndag i fasten. Vi har alle klart for oss scenen mellom Kristus og Satan, der den mørke fyrste opptrer som fristeren og Kristus med sitt «Vik fra meg, Satan», erklærer den åpne kamp mellom lysets og mørkets rike. Han kunngjorde loven: «Du skal tilbe Herren din Gud og tjene ham alene». Djevelen senket sin fane og trakk seg vekk. Andre fastesøndag stanser ved Thabor-fjellet, da en røst fra skyen sier: «Dette er min sønn, som jeg elsker og som jeg har glede i. Hør på ham.» Neste søndags-evangeliet forteller om hvordan Jesus driver en djevel ut og hvordan kampen foregår i hver enkelt sjel mellom de to sterke, *Kristus* og *Belzebub*.

Det er denne kampen det her skal tales om. Meget kan synes så meningsløst, vanskelig og håpløst for de kristne i en verden som så raffinert evner å fravriste en følelsen av livets storhet og glede. Det har stadig vært framhevet at det skjebnesvangre ved verden i dag er den har glemt Gud og vendt seg fra Ham. Det er nok så. Men vi kan være sikre på at frafallet fra Gud vil fortsette og også kan ramme dem som i dag bebreider gudsfornekterne, dersom vi glemmer den andre store realiteten: Guds motspiller, Satan. Skjønt han mer enn noensinne romler omkring

som en «brølende løve», har han snart selv opplevd triumfen at verden har glemt ham! Det er vel så at når menneskene har tatt så meget av det demoniske opp i seg som folk flest i våre dager, da blir det vel vanskelig å kjenne noe *fremmed* i det som vi selv opplever av ondskap — kjenne det som *djevelskap*. Det blir simpelthen tillagt menneskene selv, og en kan slå fast en uhyggelig utbredt følelse av at alle mennesker i bunn og grunn er onde. Dette er for så vidt ikke helt usant. Det onde er kommet inn i menneskenes liv og råder i oss alle. Men det kommer ikke fra *vårt gudskapte selv*, men fra djevelens makt i oss.

En ser alle hvilket livsnært anliggende dette er for dem som føler seg kalt inn på Kristi side i kampen mellom det gode og det onde, både for ens egen frelse og for våre medmenneskers skyld.

Det er meget i den Hellige Skrift og hos kirkefedrene som tyder på at englene i himmelen visste om at Guds Sønn skulle bli menneske og stå fram på jorden som den vi kjenner som Jesus Kristus og vår Frelser. Det må forutsettes at det menneskeverdne Guds ord, skapningens førstefødte, i Guds universelle plan, var utsett til å være også engelenes overhode og konge og at han således skulle bli kilden til den overnaturlige nåde og herlighet også for dem. Hva ville da være stillingen når «tidens fylde» kom? Jo englene i himmelen måtte ære og tilbe sitt guddommelige overhode i menneskeskikkelse. Vi så jo det hos de engler som forble trofaste mot Gud. Da Menneskesønnen sto fram på jorden, tjente de og tilba ham.

Tenk så på Lucifer — den mest fremragende blant englene — når han lot seg hensenke i betraktning over sin egen herlige natur og at nå hadde Gud foretrukket den menneskelige framfor hans: Han, Lucifer, som sto i en slik privilegert nær stilling til Gud, skulle bli *avhengig* av en menneskeskikkelse! Han måtte vel tro seg selv foraktet av Gud og hans naturlige stolthet bli forvandlet til en folbar og krenket stolthet. Ergrelsen over at Gud gikk hans natur forbi skulle komme til å slå ut i avind mot den fore-

«UNAM SANCTAM»

II.

Av dominikanerpater A. J. Lutz.

Den samme uvilje som enkelte er behersket av mot dogmer og teologisk vitenskap, viser andre mot Kirken som organisert samfunn med en kanonisk rett som grunnlag og vern. I den orientalske kristenhet, især i den russisk ortodokse, møter vi denne avvissende holdning. Dens antiromerske innstilling har sin hovedårsak nettopp i den påstand at den vesterlandske Kirke med sin organisasjon, sitt juridiske forvaltningsapparat, sin sterke trang til handling og kamp og, for den saks skyld, også med sin skolastiske teologi er blitt et helt jordisk-politisk samfunn, sterkt preget av hedensk rasjonalisme og antikkk-romersk maktsyke. Etter romersk-katolsk oppfatning, heter det, er enheten så vel som den planlagte gjenforening bare menneskeverk. Paven som står for den er ikke stort mer enn en arvtager av de antikke romerske keisere. Misforståelsen deles for øvrig av mange protestanter, og den går til sine tider så langt at Romerkirken settes på like linje med den sovjet-russiske

totalitære stat. Ikke så brutal, men like så blottet for virkelighetssans, er den anklage mot den vesterlandske Kirke som vi nylig leste i «Spektrum» (nr. 5, 1950, undertegnet av Aasmund Brynildsen): «I den gresk-katolske religion levet ånden fra den greske mystikk videre. Intet pavelig ånds diktatur anerkjentes. Det religiøse liv var ikke en lære, men et kosmisk mysterium. Romerkirken overtok på mer enn én måte ånden fra det gamle Rom. I dens religiøse dogmatikk lever den kultur videre som fikk sitt klassiske uttrykk i romerretten. Den ånd som for de gresk-katolske sto som juristeriets, logikkens, den gylde fornufts ånd. Det sto for dem som om den européiske kristendom hadde overtatt meget nettopp fra den kultur som synes å være den eneste i verdens historie der i sitt innerste vesen var irreligiøs: den latinske, som om den romersk-katolske kirke fra første stund av førte et lik i lasten: rasjonalismen.»

Slike talemåter, kjent fra før bl. a. gjennom Dosto-

trukne menneskehet, men enda mer i et *hat* mot Menneskesønnen som han skulle måtte hylle og tilbe i all evighet!

*

Kan dette være bakgrunnen for englenes fall og det ondes inntreden i verden? Ennå før menneskene sto fram på jorden? — Vi må huske at begrepet «tid» ikke kan settes inn i forholdet til Gud på samme måte som til oss mennesker. Gud ser alt i et «evigvarende nu».

Men hvordan kunne onde tanker næres hos vesener som levde i Guds nærhet i den himmelske salighet? — La oss søke til parallellen i det jordiske Paradis. Her hadde det første menneskepar ikke noen egentlig frihet til å velge mellom godt og ondt. Brøt de Guds eneste negative bud, var det slutt med den paradisiske tilstand. Slik også med Lucifer og hans følge i det himmelske Paradis. Etter syndefallet ble imidlertid mennesket «dømt til å være fritt» i den forstand at de alltid måtte stå til ansvar for et valg mellom godt og ondt, mellom å følge Gud eller Satan. Men forskjellen på denne og den tidligere paradisiske tilstand er at forsoning er mulig etter fallet fra Gud: i den Gamle Pakt ved håpet på den kommende Messias, i den Nye Pakt i troen på den frelsende Kristus.

*

Altså tanken på *Ordet som skulle bli kjød* førte til Lucifers og hans medenglers opprør mot Gud. Syndens opphav får en frykteligere form enn den man i alminnelighet aner. Hva er vi nemlig vitne til? Jo, at hovmotet og gudshatet ble tent i brann ved tanken på det mest svimlende mysterium som knytter seg til Guds kjærlighet: *Sønnegaven til sin skapning!*

Vi støter her på en dobbelt utgrunnelig avgrunn av forgiftning og ondskap. Lucifers opprørstanke stiler ikke bare mot å rive til seg et herredømme som ennå er Guds. Nei, han ser en mulighet for å kunne bibringe Gud dødsstøtet i og med at Gud ikler seg

menneskelig natur. I et eventuelt gudemord ser han den eneste sjanse han har for å kunne rydde av veien den forargelsen han er iferd med å lide skipbrudd på! Så blir han styrtet.

Dette grufulle mysterium som omgir synden i dens egentlige opphav, kaster også lys over syndens tragiske historie når det gjelder oss, — ja nettopp når det gjelder oss. Det bør få oss til å se ned i dypet av det hat som Satan har forfulgt og fremdeles forfølger mennesket med. For husk, han forfølger det ikke bare fordi *det* er utsett til den herlighet han har forlatt, men enda mer fordi mennesket er et ledd på Menneskesønnens mystiske legeme: Han forfølger menneskeheten for *dens Overhodes skyld!* Derfor kommer han aldri til hvile før det har lykket ham å ødelegge alt for menneskeslekten, før han har klart å reise sitt velde, dødens og mørkets velde på jorden, før han er kommet så langt at menneskene ærer og tilber ham i stedet for Herrens salvede, — ofrer til ham. Særlig forfølger han i sin list nettopp dem som har sluttet seg under Kristi fane og som forsøker å rive ned helvedets rike i seg selv og andre.

Når vi slik står overfor mysteriet om ondskapens inngang i vår verden og ser Satans jordbundne rike reise seg og målet for de krefter han utrettelig setter inn, forstår vi ikke da hvilken situasjon vi er i, hver enkelt av oss? Vi har stått og står stadig og måper over den ondskap som raser omkring oss, som vi er midt oppe i. Fatter vi ikke nå hvorfor den systematiske kamp raser mot kristendommen og Kristi Kirke? De menneskelige lidenskaper ville vel knapt ha brakt det så vidt alene, holdt ut å rase i den grad mot seg selv og dets høyeste verd, gudsbildet i det. Bare gjennom den list og det bedrag som kommer fra menneskets store avindsmann, Satan, er det kommet så langt at mennesket i dag i voksende grad går løs på Ham de skulle ære og tilbe som sin Konge, som de skulle søke til som kilden til all sin lykke.

I. H. K.

jevskij, forklares ut fra en russisk-ortodoks særmening om Kirkens vesen. Kirken, den egentlige virkelige Kirke, mener man er det himmelske Jerusalem. Kirken på jorden oppfattes bare som et bilde, en avglans av den himmelske. Derfor skal den kristne livsutfoldelse hovedsakelig bestå i from lengselsfull forening med den triumferende Frelser i himmelen. Den liturgiske gudstjeneste, som i Orienten antar usedvanlig majestetiske former og i time etter time holder de troende fengslet med sin prakt og sin sang, røper nettopp denne trang til flukt fra denne verden, for å gå helt opp i et inderlig samfunn med kirken i himmelen. Dette er grunnvollen til Kirkens enhet.

Så vakkert dette enn høres ut, så er det allikevel noe i det som ikke stemmer overens med Evangeliet. Når de orientalske kristne og deres européiske meningsfeller med bekymring påstår å finne spor av hedensk rasjonalisme og av antikk-romersk imperialism i den vesterlandske Kirke, må vi fra vår side spørre om det ikke ligger noe av hedensk filosofi gjemt i det orientalske syn på Kirken. Det minner nemlig sterkt om Platon. For Platon var de jordiske veseners egentlige virkelighet ikke hva vi ser og erfarer omkring oss, men «idéer» som består i seg selv, uavhengig av det jordiske, sansbare. De synlige ting er bare bilder på disse evige idéer som avspeiler seg på sett og vis i det jordiske. Sannsynligvis var også den platoniske filosofi opphav til den gamle «doketisme», som lærte at Jesus ikke var sant menneske, at alt det menneskelige som Evangeliet forteller om ham, var uvirkelig og bare tilsynelatende. Det eneste virkelige i Kristus var Hans guddommelige natur.

Den kristne tro tar avstand fra doketismen, like- som den spontane, naturlige virkelighetssans tar avstand fra Platons idéer. Heller ikke den russisk-ortodokse kirkes forestilling om Kirkens vesen svarer til Evangeliet. Likesom Kristus levde på jorden i en virkelig menneskelig natur, virkelig født, virkelig pint under Pontius-Pilatus, således er også Kirken under sitt jordiske stadium det virkelige Kristi Legeme, menneskehetens virkelige livssamfunn med Guds Sønn.

Inkarnert i menneskeslekten er Kirkens liv betinget og preget av våre jordiske levevilkår. Menneskeheten på jorden er ikke nådd fram til sin fullendelse, dvs. til den fullkomne tilværelse som den etter sin natur skulle oppnå. Den lider under mange slags mangler, den søker, higer, gjør alltid nye tiltak for å vinne fram til en skikkelse som svarer til den udødelige lengsel etter det absolutte og grenseløse som lever i vår sjel. Den møter motstand, er utsatt for illusjoner. Møysommelig må den arbeide seg fram gjennom smertefulle brytninger og bitre skuffelser. Årsaken til alt dette er den ulykke som kom over vår slekt i dens urtid, da den lå under for en ond makt og ble en syndig slekt. Kirkens jordiske eksistens bærer preg av den syndige menneskehets kamp og lidelse. Den bringer tilgivelse og fred med Gud. Den bringer lys og kraft fra himmelen, ikke for å frita oss fra kamp og arbeid, men for å veilede oss i våre anstrengelser og hjelpe oss til ikke å tape av syne vårt evige endemål. Kirken på jorden er den stridende Kirke fordi den består av mennesker som uten opphør er drevet fram til noe annet enn hva denne verden og det rent jordiske samfunnsliv har å by oss. Ofte nok ser det ut til at Kirken ikke bare er

nærværende på jorden for å føre menneskene til Guds rike, men at den selv på sett og vis lar seg innfange i det jordiske og menneskelige, at den selv opplever menneskeslektens synd og blir påført vanære av de samme mennesker hvis embete det er å hevde det himmelske ideal og de evige livsverdier Kristus har lagt i Kirkens varetekt.

Vel er mørkets makt overvunnet av Kristus og dømt til evig undergang. Vel opplever Kirken også perioder hvor dens himmelske livsenergi utfolder seg synlig for hele verden i fruktbart åndelig arbeid og hellig liv. For alle dem som forstår å se dypere enn den historiske overflate som Kirkens liv på jorden har felles med denne verdens riker, er Kirken alltid den hellige Kirke, identisk med Kristus som lever i de troende, gudelskende sjeler og er drivkraften til Kirkens stadige reform innenfra. Men i de årtusener som går fra Frelserens seier over «denne verdens fyrste» inntil den dag da dommen endelig vil bli fullbyrdet for all evighet, deler Kirken menneskehetens lodd. Den har å kjempe og lide for å oppfylle Herrens bud: «Gå bort og gjør alle folk til disipler».

Imidlertid mister Kirken aldri motet. Den vet at Kristus er med den alle dager inntil tidenes ende. I sitt hjerte hører Kirken alltid Herrens ord: «Vær frimodige, jeg har overvunnet verden».

Det faktum at Kirken består av mennesker og er nærværende i menneskeheten på jorden, medfører også dette at alle menneskelige evner og energier har sin gjerning å gjøre i Guds rike. Den alt beherskende livsenergi i det kristne menneske er nok et mektig overnaturlig strømdrag som fører oss ut- over alt jordisk, inntil vi finner vår evige sabbatsfred i Faderens hus. Men å søke fred på jorden i en passiv selvoppgivelse eller i en irrasjonell underordning under «et kosmisk mysterium», det ville være utroskap mot Gud. For Gud har gitt oss evner og energier for at vi skal bruke dem, og først og fremst bruke dem med henblikk på Guds rike. Sjelen i hele vår menneskelige aktivitet skal være kjærligheten til Gud og nestekjærligheten. Foruten kjærligheten ville alt vårt strev være goldt og meningsløst. Men besjelet av kjærligheten blir alle våre krefter under den hellige Ånds veiledning «tjenester» som medvirker til «å bygge opp Kristi Legeme»: Viljen og hjertet, men også den spekulative og den praktiske fornuft, kontemplativ intuisjon, men også besluttomhet, organisasjonstalent, sans for rett og orden, herskergeri (hvilket, vel å merke, er det stikk motsatte av diktatur. Diktatoren søker sin egen eller sitt partis interesse. Herskeren søker samfunnets felles gode). Vårt liv med Kristus skjult i Gud får således også en jordisk synlig eksistens. Kirken er ikke av denne verden, men den er nærværende i verden som en åpenbaring av Guds kjærlighet.

En gjenforening av alle kristne på grunnlag av religion uten faste læresetninger, uten organisert samfunnsliv og uten synlige representanter for Kirkens usynlige hode, Kristus, er altså på forhånd dømt til å mislykkes. Den står i strid med Inkarnasjonens mysterium, fordi den taper av syne at Guds rike består av mennesker.

Den samme skjebne venter andre forkjempere for Kirkens enhet, som i motsetning til de første, taper av syne det guddommelige i Kirken. Den rasjonalistiske og den naturalistiske teologi har nok tapt en del av sin innflytelse, men den er ikke død. Fremdeles

fins det kristne tenkere som nekter å se noe høyere i Kristus enn et religiøst geni, en opphøyet profet eller morallærer. Det er bare uforståelig at mennesker med et slikt syn på Kristus overhodet kan legge vekt på en gjenforening av den kristne menighet, når de fratar selve kristendommen nettopp det som gir den verdi og mening. Er Kristus ikke Guds Sønn i den forstand som kirkemøtene i Nikæa, Efesus og Chalkedon hevder det, så kan kristendommen nok beholde en plass i det menneskelige kulturliv som en slags spiritualistisk filosofi, som en protest mot urettferdighet, råskap, materialisme og statsavguder! Men sin egentlige storhet og kraft mister den. Likeoverfor ateister, agnostikere og materialister står den ikke sterkere enn hvilken som helst annen form for rent humanistisk åndsliv. Alt arbeid for menneskehetens enhet ville være bortkastet møye, enten det gjelder den religiøse enhet, eller dens sammenslutning til et internasjonalt politisk samfunn.

Hvis de motsetninger som skiller folk fra folk bare bunnset i raseforskjell, eller i forskjellige økonomiske levevilkår, eller i nasjonale tradisjoner o. l., så kunne man tenke seg muligheten av et verdensomspennende samfunn på grunnlag av den felles menneskelige natur, hvis åndelige og moralske grunnstruktur er den samme overalt. Men det er et onde som gjør at alle disse motsetninger lett utarter til hat og endeløst fiendskap: den katastrofe som heter *syndefallet*. Dette onde som er roten til all forvirring og uorden i verden, helbredes ikke ved filosofi eller ved diplomatisk klokskap. Ingen annen makt enn naturens skaper kunne gjenreise den falne menneskeslekt. I sin grenseløse kjærlighet har Skaperen gjort det. Og for å gi oss en mer gripende åpenbaring av sin kjærlighet, valgte han den vei selv å påta seg vår menneskelige natur for å gjøre seg selv ansvarlig for slektens synd, sone og utslette den og ved sin nåde gjøre oss delaktige i sin egen guddommelige natur. Avviser man dogmet om Kristi guddom, eller tar man det ikke med i sine gjenforeningsplaner, så kan man likeså godt la menneskeheten og kristenheten seile sin egen sjø. Den endelige undergang er allikevel uunngåelig.

Bevisst eller ubevisst blir troen på Kristi guddom satt ut av spillet av de kristne som tenker seg enheten under form av en sammenslutning av alle kirker til et forbund i likhet med «De Forente Nasjoner». Hver kirke skulle bevare sitt autonome styre og sitt eget syn på dogmer, sakramenter, liturgisk gudstjeneste, moral. Enheten skulle bestå i troen på Bibelen som religiøs grunnorm og i et vennskapelig samarbeid for å overvinne umoralen og nøden i verden. En slik enhet svarer ikke til Evangeliet. Kristi Kirke, slik som Evangeliet og hele det Nye Testamente framstiller den, er en levende organisk forening med den ene Kristus Guds Sønn. — «Kan Kristus være delt?»

Var det bare tale om forskjell i uvesentlige ting, f. eks. i det liturgiske språk, eller i lokale, populære andaktsformer og religiøse skikker, eller i tidsbestemte sedvaner som lar selve den guddommelige Åpenbaring uberørt, så ville enheten ikke lide under det. Enhet er ikke det samme som ensrettethet. Men når forskjellen går så dypt at man velger og vraker mellom de kristne dogmer og sakramenter, at man setter opp autoriteter mot det apostoliske preste-

dømme, autoritet som fra Kirkens opphav er det synlige organ for Kristi egen autoritet, da kan man ikke lenger tale om kristen enhet, om vennskapet mellom de forskjellige grupper er aldri så hjertelig. Dette vennskap kan bidra til å bane veien for den egentlige gjenforening. Det kan virke opplysende, det kan fjerne fordommer og misforståelser. Men selve enheten bunner i troen på at Kristus er Gud, at han ikke kan motsi seg selv ved å godkjenne flere kirker som motsier hverandre. *Sannheten er én*.

Likeså fåfengt er det å ville overvinne disse motsetninger ved gjensidige innrømmelser på dogmets område. Også denne fremgangsmåte strider mot Kristi guddommelige autoritet. Dogmenes innhold er guddommelig sannhet. Vi mennesker har den usigelige lykke å ta imot den i vårt hjerte, altså å bli delaktige i Guds indre liv. Men å kjøpslå om den, det har vi ikke lov til. Å prisgi et dogme, er utroskap mot Kristus. Resultatet av den slags kompromisser ville ikke være kristen enhet, men kristendommens forfall.

Av den samme grunn må vi tilbakevise alle teorier som går ut på å frata de kristne dogmer deres absolutte, evige sannhetsverdi. Enkelte vil ikke i dogmene se noe annet enn symboler, altså formler som ikke innebærer noen sannhet i seg selv. Andre påstår at dogmene bare er uttrykk for den subjektive, religiøse bevissthet eller erfaring. De kan altså være sanne for den ene uten å være sanne for andre. Den såkalte pragmatiske oppfatning av dogmer tillegger dem verdi som praktiske religiøse leveregler, men ikke som en åpenbaring av evig sannhet. Alle disse tolkninger av dogmene er uforenelige med troen på en virkelig guddommelig Åpenbaring i Kristus Guds sønn. Vel kan de dogmatiske formler utvikle seg i retning av større klarhet for å imotegå feilaktige oppfatninger. Men selve innholdet blir den samme objektive, uforanderlige sannhet fra Gud. Den dømmer oss, men dømmes ikke av oss. Den er grunnloven for vår religiøse tenkning og erfaring, og er derfor grunnbetingelsen for at alle kristne kan finne hverandre igjen i en overjordisk enhet.

Så blir det da ikke noe annet igjen for oss enn blind lydighet mot Paven!» går mange og sukker. Lydighet, ja, men ikke *blind*. Lydighet fordi Kristus har villet at kristendommen skulle være et samfunnsliv, på samme tid som den er et møte med Gud i vårt dybeste personlige indre. Frelseren kunne ha valgt en annen vei for å føre oss hjem til Faderen. Istedenfor å kunngjøre sin sannhet og sin vilje gjennom apostlene og deres arvtagere, kunne han opplyse og veilede enhver ved en umiddelbar og ufeilbar individuell inspirasjon. Han foretrakk imidlertid å samle oss til en verdensomfattende Kirke, hvor alle er brødre nettopp fordi alle er Guds barn, og hvor alle adlyder den autoritet som på Kristi vegne ivaretar samfunnets felles gode, den universelle Åpenbaring. Pavens røst er Kristi røst når han taler som pave. Hans autoritet er Kristi egen. Det er ikke folket som betror ham sine interesser. Det er Kristus, den gode Hyrde, som betror ham hele sin hjord. «Røkt mine lam, røkt mine får.»

Den kristne samfunnsånd krever altså lydighet, men ikke blind lydighet. Vi vet hvorfor vi adlyder. Vi ønsker at alle mennesker må forene seg med oss, men vi foretrekker at de skal forbli der hvor de er, heller enn å komme til oss uten å være drevet av en

Om sangerleden i middelalderen

Ragnhild Foss's gjendiktning av latinske hymner og sekvenser.

«På norsk ved Ragnhild Foss». Hvor ofte har ikke våre lesere i årenes løp støtt på denne fordringsløse signaturen, plasert i petit og gjerne mellom parenteser nederst på versesiden! Hvor megen herlig diktning har den ikke gått god for! Vi har vel lest strofene og tatt opp i oss bildene som så villig løser seg ut av den ledige formen av vakker og fornem landsmålspoesi. Men de stiger fram så lekende lett, så umiddelbart og nesten selvfølgelig at det går hus forbi hvilket enormt arbeid som ligger bak denne mesterlige gjendiktning fra *latinske sekvenser* til *norske kvad*.

Det første av disse arbeider som Ragnhild Foss la fram i bokform, var «*Latinske hymner og sekvenser på norsk*», — det 7. bindet av «Bokverk fra middelalderen» som Studentmållaget utgir på Det norske samlaget. Det inneholdt noen av de samlene som ennå er å finne i messe- og tidebøker (breviaret) og således den dag i dag synges i alle land, felleseie og fellesarv fra middelalderen. Mange av dem ble sunget her hjemme før trosskiftet kom, og noen har alt funnet veien tilbake til norske salmebøker.

Den samstemmige ros og anerkjennelse dette første bindet fikk hos sakkyndigheten, ga Ragnhild Foss mot til å fortsette arbeidet med sekvensene. Krigen

klar og fast overbevisning. Med økumenisk arbeid mener vi alvorlig studium og opplysning, besjelet av kjærlighet både til den åpenbarte sannhet, fordi den er av Gud, og til alle mennesker fordi Kristus døde for alle. Til protestanter og til orientalsk-ortodokse sier vi: «Les vår teologi, vår apologetikk, våre liturgiske bøker for å forstå oss og bli kvitt fordommer og vrangforestillinger.» Vi fra vår side må sette oss inn i protestantenes og de orientalsk-ortodokses tankegang. Det vil vise seg at mange motsetninger bunner i gjensidige misforståelser, eller skyldes et teologisk språk som er betinget av forskjellige former for åndelig kultur.

Især er det én ting begge parter, katolikker og ikke-katolikker må vokte seg for, nemlig en smålig og sneversynt iver til å fordype seg i hverandres synderegister. Historien må nok tas med i våre undersøkelser, men den skal først og fremst lære oss at vi alle trenger Guds miskunn og nåde. Sannheten er ikke sann på grunn av menneskers moralske fullkommenhet. Den blir heller ikke usann på grunn av deres svakheter og laster. Omvendt er også en falsk lære ikke sann eller usann alt ettersom den forkynnes og bekjennes av gode eller dårlige mennesker. Den religiøse forskning og den religiøse diskusjon må løfte seg opp på et høyere plan enn de menneskelige interessers og lidenskapers. Den oppriktige sannhetssøkende spør ikke om noe annet enn det: Hva har Kristus lært? Hva har Kristus villet? Sjelen i alle samtaler og diskusjoner, likesom i all personlig forskning, må være den gode vilje til «å forlate far og mor og alt», dvs. til å sette alle menneskelige interesser til side når det gjelder Guds Rike.

A. J. Lutz, O. P.

kom til å hemme henne sterkt i arbeidet, og da hun endelig tidlig i 1946 kunne legge fram til trykk manuskriptet til det 8. bindet i bokverket, skulle det gå enda tre år før forlaget hadde det ferdig. Døgnlitteraturen hadde preferanse i trykkeriene, og forlagene hadde vondt om papir.

I dette nye bindet er det sekvensene i *Missale Nidrosiense* som legges fram i nynorsk språkdrakt, de fleste for første gang. Ifølge forordet har de alle sammen vært sunget i den norske kirke i middelalderen, men bare noen få er kjent i dag, så av de 42 gjengitte sekvensene er de fleste nye for almenheten.

Hva er så en *sekvens* for noe? Hva selve ordet angår, kommer det fra det latinske *sequentia*, og beskrev opprinnelig en jublende tonefølge uten tekst. Når Ragnhild Foss i forord og innledning bruker ordet «salme» eller «hymne» som tilsvarende norske benevnelser, så innvender dr. philos. Erik Eggen (i en anmeldelse i Ringsaker Blad) at det vi nå mener med *salme* — det samme som katolsk kirkespråk kaller hymne — har en rekke med vers i samme versemål og med samme melodi. Og det er nettopp det sekvensen som regel ikke har. Her skifter versmålet så å si ustanselig, og melodien med. Dr. Eggen vil heller bruke «lovsong», for sekvensen lovpriser enten Gud, Maria eller en helgen, sier han.

«*Missale Nidrosiense*» eller messebok for Nidaros erkebispedømme er den første boken som ble trykt på norsk bestilling og til bruk i Norge. Det var erkebiskop Erik Valkendorf som ga oppdraget, selv om det ble utført i Danmark hos «mester» Paul Reff i hans trykkeri i København. Messeboken forelå 25. mai 1519 i prydfullt utstyr, svart og rød skrift, og notene satt til med fjærpenn.

I dag er boken en raritet; i norske biblioteker fins visstnok bare 9 eksemplarer. Ved et salg i Wien i 1930 ble den betalt med 7800 kroner. Professor Oluf Kolsrud hadde i tanker å få hele messeboken trykt opp igjen på originalspråket, men med hans død i 1945 synes planen foreløpig å være skrinlagt. Det eneste som hittil foreligger i norsk oversettelse, er altså de 42 sekvensene ved Ragnhild Foss. Av dem er Treenighetslovsangen «*Jubilemus cordis voce*» og Olavs-sekvensen «*Lux illuxit laetabunda*» tidligere oversatt, henholdsvis av sogneprest J. H. H. Brochmann og dr. philos. Erik Eggen.

Sekvensene byr på allsidig innhold og kan fortelle oss så meget, sier Ragnhild Foss i sitt forord til det 8. bindet. «Det er ikke berre religiøst, men liturgisk, kyrkjhistorisk, litterært og musikalsk dei hev si interesse.» Og hun appellerer til fagfolket på de områder som overskrider hennes.

Til dette tør sies at en har nådd langt i og med det foreliggende stoff. Det er ikke bare versene på det poesifulle nynorsk som taler til leseren. Boken har en lærerik innføring i sekvens-diktningens historie og mål, og i et tillegg på 35 sider er samlet meget verdifulle kommentarer og merknader til hver enkelt sekvens. Det alene utgjør et stykke forskerarbeid av rang og stiller fagfolkene like foran kildene. En autoritet på kirkemusikkens område som dr. philos. O. M. Sandvik, betegner opplysningene som vedrører

Ragnhild Foss.

det området som «meget verdifulle». Om selve oversettelsen sier han (i en anmeldelse i Morgenbladet nr. 304/1950) at «Ragnhild Foss har ypperlige anlegg som oversetter. De flyter ganske annerledes lett hennes vers enn Brochmanns»; særlig viser hun hvor dyktig hun er, bemerker Sandvik, når hun stiller seg friere til originalteksten. Rent litteraturhistorisk sett var det interessant å lese dr. philos. Hans Midbøes artikkel om Sancta Lucia i Morgenbladet like før jul (nr. 237/1950). Det er Ragnhild Foss's kommentar til en Sancta Lucia-sekvens i Missale Nidrosiense som inspirerer ham til artikkelen. Han nevner at en står overfor et nytt bidrag til studiematerialet til glede for spesialforskerne, og konkluderer med at «vi er på vei til å få utvidet vårt begrep om norsk middelalderlitteratur».

Kirkehistorisk sett har sekvensene i Missale Nidrosiense sin hjemmel i katolsk tro- og fromhetsliv, likesom hele den sekvens-skatten som tidligere er talt om. Oversettelsene vil derfor rimeligvis få ulike betydning for norsk kirkesang i dag og framover. Mest glede vil selvfølgelig katolikkene ha av dem, og en kan her alt glede seg til å få se en rekke nye numre tatt opp i den forøkede utgaven av «Cantemus Domino», som vil foreligge ved påsketider. Men også for Den norske kirke (statskirken) vil denne nye samlingen av Ragnhild Foss sikkert bli til berikelse. En stor del av sekvensene har alment-kristelig innhold, og da oversettelsene eller gjendiktningen er av slik utsøkt klasse, var det på forhånd gitt at interessen for utvalget ville bli vakt i vide kretser. I en omtale av Missale-sekvensene i «Dagen» (10. 1. 1950) gir biskop Ragnvald Indrebø tydelig uttrykk for dette: «Det andar sterk og inderleg tru og djup religiøs kjensla ut or desse mellomalder-salmane. Lovsongs- og tilbedingstonen dominerar. Sume av dei har eit so ålment kristeleg innhald at alle kristne ville kunne syngja med. Inkarnasjonsunderet talar dei om i djupe og gripande ordlag, treeininga vert forkynt og prisa i mektige strofar, kvitsunn-salmane er stort sett heilt ut økumeniske. Ein lyt vona at det beste or denne salmeskatten på nytt kan verta sunge i kyrkjene våre med tida.»

JUBILEMUS

Nedenstående sekvens har Nidaros-missalet lagt inn i r. passer best. Sekvensen har andre kilder enn Missale Nidaros. Foss gir en rekke sterke sannsynlighetsgrunner for det i diktet, og me tykkjest kjenna att ættar-røysti.»

*Lat oss prise Gud, vår Fader,
med eit æra vere,
juble, syngje alle stader
um hans skaparære.*

*Han det fagre
gav åt fuglom
og or moldi vok
blad og urter j*

*Lat vår lovsong fagert tone
djupt frå hjartestrenger,
so vårt kvæde til hans trone
stig på sjelevenger.*

*Fisk i sylvstim
kring i havsens
og i skog og ma
dyr i flokk og*

*Han med Sonen sin frå æva
skapte alt og alle,
og let Anden ljøs oss gjeva,
som til liv vil kalle.*

*Han let vatn i
yver jordi fløde
og frå høge him
regne yver grø*

*Englan' hans med sverd i loge
Paradiset vaktar;
stjerneyr på himmelboge
syng um det han maktar.*

*Lint på vårdis
ljuvleg blomean
mogi frukt i ha
rikt i fargar m*

Når det gjelder selve overføringen av stoffet fra latinsk til norsk versemål, har oversetteren stått overfor en særdeles krevende oppgave. Solid lærdom, fortrolighet med latinen og en fin dikterisk åre måtte kombineres. Det ville ha vært en ulykke om denne skattkiste fra en mørklagt og miskjent middelalder skulle blitt utlevert pedantiske filologer uten dikteriske ferdigheter — eller flinke rimsmeder med måtelig kultur. Den svenske forskeren på området, dr. philos. Toni Schmid i Uppsala, pekte på dette i en kronikk i Aftenposten i fjor høst (31. 10. — senere opptatt i St. Olav). For sammenhengens skyld siterer vi på ny dr. Schmid: «Var och en som läst översättningar av latinska medeltidsskrifter, eller själv försökt tolka en sådan dikt på modernt folkspråk — «vända det til» folkspråket, som det heter på medeltidssvenska — vet att ett sådant «vändande» har sina avsevärde svårigheter», sier doktoren. «I all synnerhet ökas de om man i möjligaste mån vill följa originalets meter och rimsätt. Folkspråkets egen rytm lägger hinder i vägen. Rimmen bli lätt banala och antydningar sökta eller svårtbegripliga. Bilderna kunna få ett skimmer av löjlighet. Det vil till en ganske suverän behärskning av båda språken, god innlevelse, samt frånvaro av känslsamhet och sinne för billiga effekter, om resultatet skall bli njutbart. — Ragnhild Foss har förutsättningarna. Utan att vara född med norska språket som modernmål och bedöma alla finesser, hör man att stroferna flyta lätt och naturligt utan arkaismer och besynnerliga ordbildningar, med jämt fördelade vilopunkter.»

En annen svensk autoritet, den kjente æresdoktoren ved universitet i Lund, fru Emilia Fogelklou Norlind, uttaler seg etter gjennomlesningen: «En sådan utomordentlig glädje och vederkvickelse det var.

aksten på Treenighets-søndagen, der den etter innholdet
 enese og behøver ikke å stamme fra Norge, men Ragnhild
 «Merknader». «Norsk naturkjensle bærer gjennom dette

melromet

*Jordi let han lognt seg dylje
 under vintersnøen,
 og den gylne grøda bylgje
 yver sumarbøen.*

ian leike

je,

reike

e.

*Mannsens born han vilde gjeva
 drottens makt og mynde,
 so me skulde gjennom æva
 fegnast i hans ynde.*

ve elvar

kvellar

*Men vår truskap var kje mogen
 til so stort eit hende;
 me fall frå, men Gud var trugen,
 kalla oss attende.*

hans strøyme

ol fløyme

.

*Alle sjeler Jesum prise
 høgt for frelsargåva;
 borgarskap i Himmerike
 hev han borni lova.*

Tänk där är något i det norska målet som mer än
 andra språk kan återge något av freidigheten och
 ordkraften i latinet.»

Endelig skal her tas med en uttalelse av sogneprest
 P. E. Rynning, som selv nylig har lagt siste hånd på
 et større verk om norsk salmesang. I sin utførlige
 omtale i tidsskriftet «Syn og Segn» (hft. I/1950)
 skriver han bl. a.: «Frk. Foss som i 1938 viste stor
 evne og dug til å skriva om 'latinska hymnor og se-
 kvensar' til norsk, har og denne gong gjort eit fag-
 nadverk. Ho har vilja gjera eit sentralt stykke norsk
 kyrkjesoge levande for notida, og det har lukkast
 vel.» — «Sjølvsagt krev ikkje berre den bundne form
 for dei gamle 'proser', men i det heile overføringa frå
 latin til norsk, evne til både fridom og kongenialitet.
 Dette syner frk. Foss i rikt mål; ho er bundi i tru-
 skap mot fyrelegget, og samstundes frigjord i viljen
 til å leggja tilfanget fram i tidhøvelig bunad.»

Det mangler altså ikke på lovord og oppmuntring
 til å fortsette dette krevende oversettelses- og gjen-
 diktningensverket som Ragnhild Foss og Det norske
 samlaget sammen har æren for. Meningen med denne
 artikkel har ikke vært å samle opp alle anerkjen-
 nende uttalelser som er falt fra sakkyndige her i lan-
 det og ellers i Norden i denne forbindelse. Det ville
 i så fall ha vært et både halvgjort og fåfengt fore-
 tagende. Meningen er bare å understreke på ny over-
 for katolske lesere hvilke religiøse og dikteriske rik-
 dommer disse enkle og likevel mysteriøse middel-
 alder-sekvenser representerer, og hvilken uvurderlig
 kilde vi her står overfor når det gjelder våre for-
 fedres livssyn. Vi skylder Ragnhild Foss dyp takk
 for det hun her gir oss så stille og beskjedent, så
 kledelig den ekte og store kunst.

Ivar Hansteen Knudsen.

Tanker i døden

*Ved professor Ragnar Vogts bisettelse for noen år siden
 leste res. kap. J. Johnstad denne siste hilsen, som ble skre-
 vet ned ved professor Vogts dødsleie.*

Jeg ville gjerne være våken, jeg ville gjerne være lenge,
 lenge våken hvis jeg kunne få sagt menneskene at der
 er en «skjærsild» for alt man har gjort. Gjerninger som
 man tror er evig forglemt, er ikke glemt, alt ser man
 i dødens port.

Så ville jeg også be menneskene tro at de dødes onde
 gjerninger kommer deres etterlatte til et onde for dem,
 og at de dødes gode gjerninger kommer deres etterlatte
 til et gode for dem og at der er et evig åndenes over-
 jordiske fellesskap, at det eksisterer. Og at menneskene
 bedre må oppfatte *det* som synes å være til trøst og
 hjelp — trøst og hjelp for hverandre.

Når man ber om tilgivelse for sine synder så får man
 forlatelse. Jeg ville helst at menneskene ikke skal tro
 at de selv forstår verdensviljen, og at de *skal* tro at der
 er et liv etter dette, som blir som enhver har fortjent —
 Vår Herre vil ha barmhjertighet — og at *jeg* ikke forstår
 verdensviljen. Jeg håper i ydmyk kjærlighet at disse
 utgrunnelige tanker ikke er ønskedrømmer.

Credo i ny gestalt

(Fra vår svenske medarbeider.)

Den svenska katolska tidskriften *Credo* kommer med
 år 1951 att delvis ändra gestalt. Den har tidigare på ett
 utomordentligt och självuppoftande sätt redigerats av
 pater Josef Gerlach, Uppsala, vilken burit en mycket
 stor extra arbetsbörda utanför sin övriga verksamhet.
 Under särskilt de sista åren har en rad svenska intellek-
 tuella konverterat, och dessa nya katoliker har starkt
 känt plikten att understödja pater Gerlach i hans arbete.
 Som medredaktör i *Credos* redaktion har sålunda inträtt
 författaren dr. Sven Stolpe. Bland de medarbetare, som
 ställt bidrag i utsikt, märks regissör Olof Molander, tea-
 terchef Herbert Grevenius, författarinnan Anna Lenah
 Elgström, musikskriftställarinnan Kajsa Rootzén, lektor
 Lechard Johannesson, lyrikern Östen Sjöstrand m.fl. Detta
 innebär, att *Credos* karaktär en smula kommer att modi-
 fieras. Tidskriften blir från och med nu icke så exklusivt
 kyrklig och teologisk, ehuru den allt fortfarande ämnar
 fortsätta sin gamla gärning. Avsikten är att vid sedan av
 denna kyrkliga och teologiska orientering omfatta alla
 sidor av kulturlivet.

Tidskriften utkommer under 1951 med sex femtiotvå-
 sidiga nummer årligen, och prenumerationspriset är tio
 svenska kronor. (Norrmän torde göra sina abonnemang
 genom **Katolsk bok- och bladcentral**, Akersv. 5, Oslo.)

TAKK

Vi vil gjerne rette en hjertelig takk til alle våre venner
 som hjalp oss til det helt uventede store beløp kr. 2500.—
 ved vår Fastelavnsfest til inntekt for Vikariatets ferie-
 hjem. Utgifter til avertissement, leie av lokalet og ma-
 terialer beløper seg i alt til knapt 300 kroner. Restbeløpet
 er på årsmøte den 7. febr. gitt til huskomiteens kasserer.

Ragnhild Nylund
 prefekt.

JUBILEMUS

Ragnhild Foss.

det området som «meget verdifulle». Om selve oversettelsen sier han (i en anmeldelse i Morgenbladet nr. 304/1950) at «Ragnhild Foss har ypperlige anlegg som oversetter. De flyter ganske annerledes lett hennes vers enn Brochmanns»; særlig viser hun hvor dyktig hun er, bemerker Sandvik, når hun stiller seg friere til originalteksten. Rent litteraturhistorisk sett var det interessant å lese dr. philos. Hans Midbøes artikkel om Sancta Lucia i Morgenbladet like før jul (nr. 237/1950). Det er Ragnhild Foss's kommentar til en Sancta Lucia-sekvens i Missale Nidrosiense som inspirerer ham til artikkelen. Han nevner at en står overfor et nytt bidrag til studiematerialet til glede for spesialforskerne, og konkluderer med at «vi er på vei til å få utvidet vårt begrep om norsk middelalderlitteratur».

Kirkehistorisk sett har sekvensene i Missale Nidrosiense sin hjemmel i katolsk tro- og fromhetsliv, likesom hele den sekvens-skatten som tidligere er talt om. Oversettelsene vil derfor rimeligvis få ulike betydning for norsk kirkesang i dag og framover. Mest glede vil selvfølgelig katolikkene ha av dem, og en kan her alt glede seg til å få se en rekke nye numre tatt opp i den forøkede utgaven av «Cantemus Domino», som vil foreligge ved påsketider. Men også for Den norske kirke (statskirken) vil denne nye samlingen av Ragnhild Foss sikkert bli til berikelse. En stor del av sekvensene har alment-kristelig innhold, og da oversettelsene eller gjendiktningen er av slik utsøkt klasse, var det på forhånd gitt at interessen for utvalget ville bli vakt i vide kretser. I en omtale av Missale-sekvensene i «Dagen» (10. 1. 1950) gir biskop Ragnvald Indrebø tydelig uttrykk for dette: «Det andar sterk og inderleg tru og djup religiøs kjensla ut or desse mellomalder-salmane. Lovsongs- og tilbedingstonen dominerar. Sume av dei har eit so ålment kristeleg innhald at alle kristne ville kunne syngja med. Inkarnasjonsunderet talar dei om i djupe og gripande ordlag, treeininga vert forkynt og prisa i mektige strofar, kvitsunn-salmane er stort sett heilt ut økumeniske. Ein lyt vona at det beste or denne salmeskatten på nytt kan verta sunge i kyrkjene våre med tida.»

Nedenstående sekvens har Nidaros-missalet lagt inn i sin passers best. Sekvensen har andre kilder enn Missale Nidrosiense. Foss gir en rekke sterke sannsynlighetsgrunner for det i diktet, og me tykkjast kjenna att ættar-røysti.»

*Lat oss prise Gud, vår Fader,
med eit æra vere,
juble, syngje alle stader
um hans skaparære.*

*Han det fagre
gav åt fuglom
og or moldi v
blad og urter*

*Lat vår lovsong fagert tone
djupt frå hjartestrenger,
so vårt kvæde til hans trone
stig på sjelevenger.*

*Fisk i sylvstima
kring i havsena
og i skog og m
dyr i flokk og*

*Han med Sonen sin frå æva
skapte alt og alle,
og let Anden ljøs oss gjeva,
som til liv vil kalle.*

*Han let vatn
yver jordi flø
og frå høge hi
regne yver grø*

*Englan' hans med sverd i loge
Paradiset vaktar;
stjerneyr på himmelboge
syng um det han maktar.*

*Lint på vårdis
ljuvleg blomear
mogi frukt i h
rikt i fargar n*

Når det gjelder selve overføringen av stoffet fra latinsk til norsk versemål, har oversetteren stått overfor en særdeles krevende oppgave. Solid lærdom, fortrolighet med latinen og en fin dikterisk åre måtte kombineres. Det ville ha vært en ulykke om denne skattkiste fra en mørklagt og miskjent middelalder skulle blitt utlevert pedantiske filologer uten dikteriske ferdigheter — eller flinke rimsmeder med måtelig kultur. Den svenske forskeren på området, dr. philos. Toni Schmid i Uppsala, pekte på dette i en kronikk i Aftenposten i fjor høst (31. 10. — senere opptatt i St. Olav). For sammenhengens skyld siterer vi på ny dr. Schmid: «Var och en som läst översättningar av latinska medeltidsskrifter, eller själv försökt tolka en sådan dikt på modernt folkspråk — «vända det til» folkspråket, som det heter på medeltidssvenska — vet att ett sådant «vändande» har sina avsevärde svårigheter», sier doktoren. «I all synnerhet ökas de om man i möjligaste mån vill följa originalets meter och rimsätt. Folkspråkets egen rytm lägger hinder i vägen. Rimmen bli lätt banala och antydningar sökta eller svårtbegripliga. Bilderna kunna få ett skimmer av löjlighet. Det vil till en ganske suverän behärskning av båda språken, god innlevelse, samt frånvaro av känslosamhet och sinne för billiga effekter, om resultatet skall bli njutbart. — Ragnhild Foss har förutsättningarna. Utan att vara född med norska språket som modernmål och bedöma alla finesser, hör man att stroferna flyta lätt och naturligt utan arkaismer och besynnerliga ordbildningar, med jämt fördelade vilopunkter.»

En annen svensk autoritet, den kjente æresdoktoren ved universitet i Lund, fru Emilia Fogelklou Norlind, uttaler seg etter gjennomlesningen: «En sådan utomordentlig glädje och vederkvickelse det var.

eksten på Treenighets-søndagen, der den etter innholdet
jense og behøver ikke å stamme fra Norge, men Ragnhild
«Merknader». «Norsk naturkjensle bærer gjennom dette

nelromet
t blome,
han leike
tje,
reike
ie.
pe elvar
kvelvar
hans strøyme
sol fløyme
z.

Jordi let han lognt seg dylje
under vintersnoen,
og den gylne grøda bylgje
over sumarboen.

Mannsens born han vilde gjeva
drottens makt og mynde,
so me skulde gjennom øva
fegnast i hans ynde.

Men vår truskap var kje mogen
til so stort eit hende;
me fall frå, men Gud var trugen,
kalla oss attende.

Alle sjeler Jesum prise
høgt for frelsargåva;
borgarskap i Himmerike
hev han borni lova.

Tänk där är något i det norska målet som mer än
andra språk kan återge något av freidigheten och
ordkraften i latinnet.»

Endelig skal her tas med en uttalelse av sogneprest
P. E. Rynning, som selv nylig har lagt siste hånd på
et større verk om norsk salmesang. I sin utførlige
omtale i tidsskriftet «Syn og Segn» (hft. I/1950)
skriver han bl. a.: «Frk. Foss som i 1938 viste stor
evne og dug til å skriva om 'latinska hymnor og se-
kvensar' til norsk, har og denne gong gjort eit fag-
nadverk. Ho har vilja gjera eit sentralt stykke norsk
kyrkjesoge levande for notida, og det har lukkast
vel.» — «Sjølvsagt krev ikkje berre den bundne form
for dei gamle 'proser', men i det heile overføringa frå
latin til norsk, evne til både fridom og kongenialitet.
Dette syner frk. Foss i rikt mål; ho er bundi i tru-
skap mot fyrelegget, og samstundes frigjord i viljen
til å leggja tilfanget fram i tidhovelig bunad.»

Det mangler altså ikke på lovord og oppmuntring
til å fortsette dette krevende oversettelses- og gjen-
diktningsverket som Ragnhild Foss og Det norske
samlaget sammen har æren for. Meningen med denne
artikkel har ikke vært å samle opp alle anerkjen-
nende uttalelser som er falt fra sakkyndige her i lan-
det og ellers i Norden i denne forbindelse. Det ville
i så fall ha vært et både halvgjort og fåfengt fore-
tagende. Meningen er bare å understreke på ny over-
for katolske lesere hvilke religiøse og dikteriske rik-
dommer disse enkle og likevel mysteriøse middel-
alder-sekvenser representerer, og hvilken uvurderlig
kilde vi her står overfor når det gjelder våre for-
fedres livssyn. Vi skylder Ragnhild Foss dyp takk
for det hun her gir oss så stille og beskjedent, så
kledelig den ekte og store kunst.

Ivar Hansteen Knudsen.

Tanker i døden

Ved professor Ragnar Vogts bisettelse for noen år siden
leste res. kap. J. Johnstad denne siste hilsen, som ble skre-
vet ned ved professor Vogts dødsleie.

Jeg ville gjerne være våken, jeg ville gjerne være lenge,
lenge våken hvis jeg kunne få sagt menneskene at der
er en «skjærsild» for alt man har gjort. Gjæringer som
man tror er evig forglemte, er ikke glemte, alt ser man
i dødens port.

Så ville jeg også be menneskene tro at de dødes onde
gjæringer kommer deres etterlatte til et onde for dem,
og at de dødes gode gjæringer kommer deres etterlatte
til et gode for dem og at der er et evig åndenes over-
jordiske fellesskap, at det eksisterer. Og at menneskene
bedre må oppfatte *det* som synes å være til trøst og
hjelp — trøst og hjelp for hverandre.

Når man ber om tilgivelse for sine synder så får man
forlatelse. Jeg ville helst at menneskene ikke skal tro
at de selv forstår verdensviljen, og at de *skal* tro at der
er et liv etter dette, som blir som enhver har fortjent —
Vår Herre vil ha barmhjertighet — og at *jeg* ikke forstår
verdensviljen. Jeg håper i ydmyk kjærlighet at disse
utgrunnelige tanker ikke er ønskedrømmer.

Credo i ny gestalt

(Fra vår svenske medarbeider.)

Den svenske katolske tidskriften *Credo* kommer med
år 1951 att delvis ändra gestalt. Den har tidigare på ett
utomordentligt och självuppoffrande sätt redigerats av
pater Josef Gerlach, Uppsala, vilken burit en mycket
stor extra arbetsbörda utanför sin övriga verksamhet.
Under särskilt de sista åren har en rad svenska intellek-
tuella konverterat, och dessa nya katoliker har starkt
känt plikten att understödja pater Gerlach i hans arbete.
Som medredaktör i *Credos* redaktion har sålunda inträtt
författaren dr. Sven Stolpe. Bland de medarbetare, som
ställt bidrag i utsikt, märks regissör Olof Molander, tea-
terchef Herbert Grevenius, författarinnan Anna Lennah
Elgström, musikskriftställarinnan Kajsa Rootzén, lektor
Lechard Johannesson, lyrikern Östen Sjöstrand m.fl. Detta
innebär, att *Credos* karaktär en smula kommer att modi-
fieras. Tidskriften blir från och med nu icke så exklusivt
kyrklig och teologisk, ehuru den allt fortfarande ämnar
fortsätta sin gamla gärning. Avsikten är att vid sedan av
denna kyrkliga och teologiska orientering omfatta alla
sidor av kulturlivet.

Tidskriften utkommer under 1951 med sex femtiotvå-
sidiga nummer årligen, och prenumerationspriset är tio
svenska kronor. (Norrmän torde göra sina abonnemang
genom **Katolsk bok- och bladcentral**, Akersv. 5, Oslo.)

TAKK

Vi vil gjerne rette en hjertelig takk til alle våre venner
som hjalp oss til det helt uventede store beløp kr. 2500.—
ved vår Fastelavnsfest til inntekt for Vikariatets ferie-
hjem. Utgifter til avertissement, leie av lokalet og ma-
terialer beløper seg i alt til knapt 300 kroner. Restbeløpet
er på årsmøte den 7. febr. gitt til huskomiteens kasserer.

Ragnhild Nylund
prefekt.

MENNESKETS TILSTAND

Ettersom grunnårsaken til menneskets angst er dets mulighet til enten å bli en helgen eller en synder, finnes det bare to alternativer det kan velge mellom. Det kan enten stige opp mot evighetens tinder eller falle tilbake i fortvilelsens og tilintetgjørelsens avgrunn. Likevel finnes det mange som tror at det finnes et tredje alternativ: likegyldighetens. De tror at de i likhet med bjørnene som går i hi om vinteren og bringes i en tilstand av suspendert liv, også kan sove seg gjennom livet uten å ta valget for eller imot Gud. Men vinterdvale er ingen redning; vinteren tar en gang slutt, og da er man nødt til å treffe et valg. I seg selv er også likegyldigheten et valg. Siden vi er tilbøyelige til å la oss trekke ned på dyrets nivå, gjør den omstendighet at vi ikke motsetter oss dette, at vi arbeider på vår egen ødeleggelse. På samme måte som livet er summen av de krefter som motstår døden, må menneskets vilje være summen av de krefter som motstår ødeleggelsen. Et menneske som har tatt gift kan la være å bry seg om motgiften, eller det kan kaste den ut av vinduet; det blir det samme hva det gjør, for døden er allerede underveis. Apostelen advarer oss: «Hvorledes skal vi da komme unna dersom vi ringeakter.....» (Heb. 2, 3.) Går vi ikke fremover, går vi bakover. Det finnes ingen jevn mark i det åndelige liv.

Enten beveger vi oss oppover eller nedover. Til dette kommer at likegyldighetens positur skyldes intellektet. Viljen må velge. Og selv om en indifferant sjel ikke direkte forkaster det uendelige, forkaster det uendelige en slik sjel. De talenter som ikke brukes, blir tatt fra oss, og la oss ikke glemme hva Den hellige skrift sier: «Men siden du er lunken og hverken kald eller varm, vil jeg spytte deg ut av min munn.» Johs. Åpenbaring 3, 16.

Men for å vende tilbake til de nevnte alternativer kan mennesket velge mellom en jordisk kjærlighet som utelukker guddommelig kjærlighet eller en guddommelige kjærlighet som i seg innbefatter en sunn, sakramental, jordisk kjærlighet. Mennesket kan enten gjøre sjelen til subjekt for legemet eller til subjekt for sjelen.

La oss først betrakte dem som søker å befri seg for sin angst ved å fornekte Gud. De ender ufravikelig med å sette en av de falske guder i Guds sted.

Denne gud kan være jeg'et, selvet. Det skjer i ateismen når avhengigheten av den sanne Gud fornektes, eller når det forsikres at ens eget ønske eller ens egen lyst er en absolutt lov, eller når friheten fortolkes derhen at den er retten til å gjøre hva en selv vil. Der en slik gud blir dyrket, forkastes religionen fordi den oppfattes som flukt eller som engstelse for å godta seg selv som det høyeste gode.

Ateistene begår hovmotets synd som forleder mennesket til å tro at det er noe det ikke er, nemlig en gud. Hovmot er overdreven egenkjærlighet, en opphøyelse av det betingede, relative Jeg til det absolutte. Det søker å tilfredsstille lengselen etter det uendelige ved å la sin egen begrensning gjøre krav på å

være noe guddommelig. Hovmotet dreper ydmykheten og setter mennesket ut av stand til å motta hjelp fra Gud. Vår forstand med sin begrensede kunnskap og erfaring gjør krav på å være endelig og absolutt. Stillet overfor andre intellekter, søker det sin tilflukt enten i allvitenshetens teknikk som det håper kan overbevise andre om hvor meget det vet, eller i uvitenhetens og med den forsøker å overbevise andre om hvor lite det vet. Når et slikt hovmot er ubevisst, er det nesten uhelbredelig, da det identifiserer sannheten med *sin* sannhet. Hovmotet er en innrømmelse av svakhet; hemmelig frykter det all konkurranse. Det hovmodige menneske kan vanskelig kureres når det går oppreist, dvs. når det har en god helbred og mener seg å ha sitt på det tørre, men det kan helbredes når pasienten befinner seg i horisontal stilling — når det er rammet av sykdom og desillusjonert. Dette er grunnen til at katastrofer er nødvendige hvor hovmotet rår grunnen; de kan bringe mennesket tilbake til Gud og frelse dets sjel.

Ateistens falske gud kan også være *et annet* menneske som elskes ikke på grunn av dets menneskelige kvaliteter, men som et objekt som kan brukes til å tilfredsstille egen lyst med. I slike tilfelle gripes det ofte til religiøse uttrykk for å utbe seg noe hos objektet, uttrykk som *forfuede, dyrke, gud, gudinne*. Ut av dette fødes den synd vi kaller *lyst*, hengivelsen til et annet menneskes livskraft og vitalitet som livets mål og mening. Lysten er ikke nødvendigvis en følge av kjødet, likeså litt som den grå stær direkte er fremkalt av synet; den skyldes snarere kjødets opprør mot ånden og menneskets opprør mot Gud.

Kjødets opprør eller lysten har sitt utspring i hovmotet. Erobringen av den utvalgte tilfredsstiller individets trang til overdreven selvhevdelse; men mettet lyst fører til fortvilelse eller til det motsatte av selvhevdelse ved den indre spenning som skyldes en urolig samvittighet. Det er denne virkning som gjør at lystens tilfredsstillelse er noe annet enn et rent biologisk fenomen; for ikke hos noen annen skapning enn mennesket rommer denne handling et slikt samspill mellom materie og ånd, mellom legeme og sjel. Det torde være overflødig å understreke at lyst ikke er det samme som kjønnsdrift slik man i alminnelighet oppfatter dette ord, snarere en orientering bort fra den, et tegn på at mennesket er på vei bort fra seg selv, isolert fra Gud og i en slik prisgitt de fysiske utskielser at det kan sammenlignes med slangen som sluker sin egen hale og dermed tilintetgjør seg selv.

Den ikke-troendes gud kan også være ting som en håper kan råde bot på følelsen av egen betydningsløshet. Noen søker kompensasjon i rikdom som gir en falsk følelse av makt. Ved hjelp av ytre luksus håper en å dekke over sjelens nakenhet. En slik dyrkelse av rikdommen fører til maktsyke og urettferdighet mot andre. På denne måten fødes gjerrighetens og griskhetens synd.

Griskhet er uttrykk for følelse av at en ikke strekker til, en utfordring til den opphøyede sannhet at

AV ANGST II.

«det vi har fått, har vi fått fra Gud». Ved å samle på jordisk gods håper sjelen i det minste for noen tid å kunne holde seg borte fra Gud. Påfallende stor interesse for luksus er tegn på indre fattigdom. Jo mindre nåde det finnes i sjelen, desto mer pynt må det finnes på legemet. Det var først etter syndefallet at Adam og Eva følte seg nakne; så lenge deres sjeler var fylt av opprinnelig rettferdighet, var deres legemer så gjennomtrent av dens lys at de ikke følte trang til å iføre seg klær. Men straks det guddommelige i deres indre gikk tapt, søkte de kompensasjon i det materielle, i det ytre. En av de måter et samfunns tap av evig sikkerhet manifesterer seg på er å hellige seg for meget til sikkerhet i tiden. Trangen til rikdom og luksus kan være uten grenser, og for noen tid tilfredsstillende gudløse sjeler . . . Slik forsøker mennesket å bli Gud ved å tilfredsstillende sitt umåtelige begjær etter materiell rikdom, når det gir avkall på de indre, åndelige verdier. «Livet ønsker å sikre seg mot den tomhet som raser i dets indre. Faren for evig tomhet søker en å avverge ved å betale premien for sikkerhet i tiden . . . sosial sikkerhet, alderdomspensjon osv. Den har sitt utspring like meget i metafysisk fortvilelse som i materiell nød», sier Franz Werfel i *Mellom jord og himmel*.

Hovmod, lyst, griskhet; djevelen, kjødet og verden; livshovmodet, kjødets lyst og øyenes lyst danner den vanhellige treenighet som beiler til mennesket og fører det bort fra Den hellige treenighet og oppdagelsen av livets mening. Det var disse tre ting Frelseren beskrev i lignelsen om dem som ikke kom til gjestebudet; en unnskyldte seg med at han hadde kjøpt en landeiendom, en annen med at han hadde kjøpt et spann okser og en tredje med at han hadde tatt en kvinne til seg. Kjærligheten til seg selv, til et annet menneske og til eiendom er ikke i og for seg noe galt, men blir det, om disse ting blir mål i seg selv. Fordi det finnes noen som misbruker kjærligheten til seg selv, til et annet menneske og til eiendom, har Kirken oppmuntret til å avlegge løfter om lydighet, kyskhed og fattigdom for å gjenreise det som brytes ned av dem som har gjort sine meninger, sitt kjød og sine penger til guder. Angst og skuffelse blir uvegerlig følgen når hjertets begjær er rettet mot noe annet enn Gud; for alle jordens gleder viser seg å bli det motsatte av hva man har ventet seg, når de gjøres til mål i seg selv. Forventingen er full av glede, virkeliggjørelsen volder vemmel. Ut av denne skuffelse fødes de mindre engstelser som psykologene kjenner så godt til; men grunnårsaken til dem alle er den følelse av livets meningsløshet som skyldes at en har fjernet seg og avstått fra Det fullkomne liv, Sannheten og Kjærligheten som er Gud.

Alternativet til slike engstelser består i at en slipper tanken på seg selv, ikke ved at en overgir seg til verdens ånd, kjødet og Djevelen, men ved at en redelig avstår fra alt dette, bringer sitt legeme under kontroll, gjør det til et redskap for ånden og retter hele personligheten mot Gud. Livsfrykten

overvinnes da på tre måter som hver for seg bringer den sjelefred som bare de som elsker Gud kan glede seg over: 1. ved å bringe sine ønsker og begjær under kontroll; 2. ved å overføre frykten fra legemet til sjelen; 3. ved å overgi seg til Guds vilje.

Engstelser og skuffelser skyldes ukontrollerte begjær. Når en sjel ikke får det den ønsker seg, blir den bedrøvet og mismodig. I tidligere generasjoner var menneskenes ønsker ikke så tallrike — og underlagt sterkere kontroll; i dag betraktes selv luksus som noe nødvendig. Skuffelsen vokser proporsjonalt med våre mislykte forsøk på å skaffe oss de ting vi tror er vesentlige for vårt velbefinnende. Et av vår tids største bedrag er troen på at det å kunne disponere sin tid selv og ha mange penger er vesentlige forutsetninger for å føle seg lykkelig og tilfreds. Det er et trist faktum at det ikke finnes mer skuffede mennesker på jordens overflate enn dem som ikke har noe å gjøre, og som har mer penger enn de selv har godt av. Arbeid har aldri tatt livet av noen, men det har bekymringer. Mange samfunnsreformatorer er gått ut fra at en av hovedgrunnene til menneskelig ulykke er økonomisk usikkerhet, men de har da glemt at når økonomiske problemer overhodet foreligger, er det fordi menneskene ikke har løst sine sjelelige problemer. Økonomisk uorden er et symptom på sjelelig uorden.

En overvinner ikke angsten ved å eliminere ønsker og begjær; en må gjøre hva Mesteren minnet oss om da Han sa at livet er mer enn klærne: bringe dem i en slags hierarkisk orden. I en slik verdienes pyramide finner en alle materielle ting plassert nederst. Over disse ting finner vi mennesket og øverst oppe Gud. Et religiøst menneske ordner sitt liv etter dette mønster. Det overvinner frykten og angsten ved å gjøre seg til herre over de materielle ting, ved å disiplinere sitt legeme til det er underlagt åndens herredømme og ved å overgi hele sin personlighet til Gud. «For — alt hører dere til og dere tilhører Kristus, og Kristus tilhører Gud.» (1. Kor. 3, 23.) Har sjelen en gang erkjent at den er skapt for Gud, tar den avstand fra den borgerlige idé at mennesket skal vurderes etter hva det har. Følgelig tar en ikke bare avstand fra det som er slett og moralsk mindreverdig, men gir også frivillig avkall på ting som det i og for seg ikke er noe å si på at en har for at ånden kan bli friere i sin kjærlighet til Gud. Når Frelserens offer får inspirere livet, tar en byrdene på seg med noe mer enn resignasjon — en godtar dem som Forsynets kall til større fortrolighet med Ham.

Men rent bortsett fra kristne motiveringer er det også fra et rent naturlig synspunkt sett klokt om mennesket gir avkall på tilfredsstillelsen av noen ønsker og begjær, helt enkelt fordi sjelen likevel ikke blir tilfredsstillt om de oppfylles. Lengselen etter å bli rik er et av dem. Det finnes to slags rikdom: *naturlig rikdom* som består i at man har nok av mat, klær og midler til å sikre seg selv eller familien; og *kunstig rikdom* som består av penger, aksjer, obligasjoner osv. Det er relativt lett for mennesket å tilfredsstillende sine krav til naturlig rikdom, da det jo er en grense for hva det kan konsumere. Derimot finnes det ingen grenser for begjæret etter kunstig rikdom. Et menneske som har en million, føler seg aldri helt tilfreds bare med denne ene million. Det hviler et skjær av falsk uendelighet over kunstig rikdom, fordi

mennesket alltid kan ønske seg mer og mer av den. Fordi naturlig rikdom har sine egne grenser, er jordbruk og hagebruk noe av det som mest tilfredsstillende mennesket.

Ønsker vi å øke våre rikdommer, får vi aldri nok av dem. Vi blir skuffet. Det er en psykologisk forskjell mellom skuffelse og forsakelse. Skuffelsen innfinner seg når mennesket føler seg som passivt offer for krefter det ikke kan verge seg mot; forsakelse er resultatet av menneskets eget frie valg. Foreldre kjenner til denne forskjell. De sier til barnet som har fått tak i noe det ikke har lov til å ha: «Gi det fra deg, ellers blir vi nødt til å ta det fra deg.» Oftest gir barnet tingen fra seg for ikke å bli tvunget til å gi avkall på den. Henstillingen til barnet har gitt det mulighet til å verne om sin verdighet og uavhengighet: under enhver omstendighet gjør det hva det må gjøre, men det gjør det i det minste med noe som ligner frihet. Og det er denne frihet som gjør forskjellen. Om mennesket kan overbevise seg om at det strengt tatt ikke trenger det som det ønsker seg, vil det ikke bli skuffet om det gir avkall på det. Det er bare når det tvinges til å gi avkall på noe at det vil føle seg skuffet.

Ukontrollerte ønsker vokser som ukrutt og kveler ånden. Materiell rikdom skaper nok relativ tilfredshet for noen tid, men før eller senere føler en seg mindre vel; en følelse av tomhet, at noe er gått fatt, kommer over sjelen. Dette er Guds måte å minne om at sjelen hungrer og at Han alene kan mette den. Det er til slike moderne, skuffede, hungrige og fryktsomme sjeler Frelseren sier: «Kom hit til meg, alle dere som er trette og har tungt å bære, og jeg vil gi dere hvile!» (Matt. 11, 28.)

Den andre måten mennesket kan overvinne usunn frykt på er å overføre den fra legemet til sjelen, det vil si å være fryktsom på en klok måte. For det finnes to slags angst: den ene refererer seg til tiden, den andre til evigheten. De fleste mennesker bekymrer seg om ting de ikke burde være engstelig for. Vår guddommelige Frelser nevnte minst 9 ting vi ikke skulle uroe oss over: at noen dreper vårt legeme; hva vi skal svare når vi forfølges og forhøres av kommissærer; om vi bør bygge en ny låve (eller en ny skyskraper); familiestridigheter som oppstår fordi en bekjenner sin tro på Ham; hva vi skal spise, drikke og kle oss med; vårt utseende. (Luk. 12.) Han sa at det var en eneste ting vi skulle bekymre oss om — våre sjeler. (Matt. 16, 24—28.)

Vår Frelser mener ikke at verdslige virksomheter er nyttige. Han sa bare at om vi bekymrer oss om våre sjeler, ville andre ting vi uroe oss over bli ordnet for oss: «Søk først (ikke bare) Guds rike og Hans rettferd, så skal de få alt dette attpå.» (Luk. 12, 31.) En gang var det slik at den sanne kristne skilte seg ut fra andre ved intensiteten i den omsorg han nærte for sin sjel. (I dag skiller han seg ut bare ved det faktum at han tror han har en sjel å frelse.) Angst er nærværende i all kjærlighet. Og hvert eneste menneske må elske eller gå til grunne, fordi intet menneske er seg selv nok. Kjærlighet til Gud fyller sjelen med fred. Vendes kjærligheten fra Gud, fylles hjertet med sorg. Jo edlere det hjerte er som vender seg bort fra Guds kjærlighet, desto låkere blir det i sin kjærlighetsløshet og gudløshet. Men det finnes et håp: jo større skuffelsen og angstkomplekset blir i

det gudløse hjerte, desto større blir muligheten for at det kan forvandles og gudsfornekteren bli en helgen.

Det finnes håp for alle. Ting som er gjort, strykes ut; men den handlende blir igjen, ansvarlig for hva han gjør i tiden som ligger foran ham. Hvert menneske kan begynne å dyrke en sunn angst nå. Om de moderne sjeler bare visste dette, ville de få erfare at det de er urolig for, bare er usle surrogater de har valgt i stedet for Ham som alene kan berolige deres ånd. Sjarlataner råder mennesket til å glemme evigheten og tilfredsstille sine kjødelige lyster — men hvilket menneske ønsker vel å være en tilfreds ko? Frelseren har anvist den smale vei som fører til sann lykke: «Gå inn gjennom den trange port; for den port er vid og den vei er bred som fører til fortapelse, og det er mange som går inn gjennom den. Men smal er den port og trang den vei som fører til livet, og det er få som finner den.» (Matt. 7, 13—14.)

Den tredje måten å overvinne angsten på er i stadig høyere grad å forlate seg på Gud. Kjærligheten er gjensidig; den blir mottatt i det samme forhold som den gis. I alminnelighet har vi bare lit til dem som har lit til oss; dette er grunnen til at det finnes et særlig Forsyn for dem som har satt sin lit til Gud. Mange sjeler velger med overlegg å utelukke seg fra Guds kjærlige omsorg. De stoler mer på sin egen rådsnarhet, sin egen bankkonto, sine egne planer. Dette gjelder i særdeleshet de familier som ser på oppdragelsen av sine barn utelukkende som et økonomisk spørsmål uten noensinne å påkalle Guds kjærlighet: de er som en sønn som, når han hjemsøkes av nød, ikke ber sin rike far om hjelp. Resultatet blir at de ikke får del i de mange velsignelser som er forbeholdt dem som kaster seg i Guds kjærlighets armer. Denne lov gjelder i like høy grad for nasjoner som for enkeltindivider. Befrielsen fra all usunn angst kommer ikke om vi bare gir oss halvt til Gud; vi må gi oss til Ham med en altomfattende kjærlighet uten tanke på fortiden og uten frykt å se inn i framtiden, overgi oss helt til Hans vilje. Da vil vi få se fortidens skygger som «avskygningen av Hans hånd, rakt ut i kjærlighet», som Francis Thompson uttrykker det i *Himmelens hund*.

Hvert eneste menneske bærer på sin angst. For å bruke den moderne psykologis terminologi er et angstkompleks en ansamling minner og begjær som vi ikke er oss selv bevisst, men som ikke desto mindre påvirker vår personlighet. Et angstkompleks skulle da være en slik ansamling av ulykkelige minner som har senket seg ned i vår underbevissthet, og som fremkaller forskjellige slags symptomer der. Hvert eneste menneske bærer på angst; men heldigvis har ikke alle et angstkompleks. Det er arten av den angst vi bærer på som gjør at vi enten har fred i sjelen eller føler oss utilfredse og misnøyde; grensen går mellom den uro vi nærer for det som hører tiden til og vår omsorg for evighetens verdier. Om det første sa Frelseren til oss: «Ha ikke unødig omsorg, for deres far vet at dere trenger til alle disse ting.» (Matt. 6, 31—32.) Vår bekymring for det som hører evigheten til, er en normal angst, fordi den er forbundet med menneskelig frihet og sprunget ut av vårt menneskelige vesen. Den er nærmest en slags rastløshet, en indre uro, fordi vi ikke har nådd den fullkomne lykke som er Gud.

HOLLANDSK TEOLOG GJESTER NORDEN

Pastor dr. J. L. Witte som for tiden er på besøk i Sverige for å holde foredrag i Stockholm, Uppsala og Lund, ventes til Oslo i de første dager av mars. Han skal ta del i Katolsk Studentlags møte *lørdag den 3. mars*, holde foredrag med lysbilder om Den økumeniske kongress i Amsterdam 1948 for St. Olavslaget *søndag den 4. mars* og tale i Teologisk Forening *onsdag den 7. mars* om emnet Katolsk toleranse på veien til nye former. Foredragene blir holdt henholdsvis på engelsk og tysk, hver gang med innledning på norsk.

Dr. Witte er katolsk prest, redaktør for avdelingen «Venster op het Protestantisme» (Vinduet ut mot protestantismen) i det hollandske katolske ukeblad «De Linie». Han tok den teologiske doktorgrad på en avhandling om «Problemet Individ - Samfunn etter Calvins troselære»; verket utkom hos det protestantisk-teologiske forlag Wever i Franeker. Pastor Witte var en av de få katolske «observatører» som overvar møtene på den økumeniske kongress i Amsterdam i 1948 hvor Kirkenes Verdensråd ble dannet.

90 år

Sr. Marie på Vor Frue Hospital, Oslo, fyller 90 år lørdag 24. februar. Hun er født i Oslo, gikk i ung alder over til Moderkirken og trådte inn i St. Josephssøstrenes orden. Novisiatet gjennomgikk hun i Danmark og begynte i 1883 som søster ved Vor Frue Hospital som ble åpnet samme året av Moder Genovefa. Søster Marie har altså vært med fra første stund i dette ansette hospitals historie, ja det var hun som mottok den første pasienten da hospitalet åpnet med bare fire sykesenger! Om sr. Marie kan sies at hun er ett med den institusjon hun har viet hele 67 år av sitt liv. Men å tale med henne er ikke bare å få hver liten detalj beskrevet i Vor Frue Hospitals utvikling, men også Kirkens historie i hovedstaden, både det gamle Christiania og det nye Oslo.

Våre hjerteligste lykkønskninger til det høye jubileum!

80 år

En annen veteran av St. Olavs menighet i Oslo, fru Marie Andersen, Akersveien 4, fylte 80 år forleden. Hun hører til «de stille i landet», til de trofaste lyse sjeler for hvem familie, venner og Kirken er alt og verd de tusener tause tjenester. — Vi gratulerer og takker post festum!

Fred i sjelen får de mennesker som bekymrer seg om å vinne den fullkomne lykke som er Gud. En sjel er fylt av angst fordi dens evige skjebne ennå ikke er avgjort. Den befinner seg stadig på livets skillevei. Denne fundamentale angst kan ikke helbredes ved at en overgir seg til sine pasjoner og instinkter; grunnårsaken til vår angst er at vi er skapt for evigheten. Om det noe sted på jorden fantes et sted hvor mennesket kunne finne ro uten hos Gud, kan vi være sikker på at det i sin lange historie ville ha funnet det. For som den hellige Augustin har uttrykt det: «Våre hjerter ble skapt for Deg. De er roløse til de finner hvile i Deg, o Gud!»

UTLANDET:

VATIKANET

Pater John Sullivan S. J. Vatikanets observatør på F.N.'s ernærings- og jordbrukskonferanse i Trinidad.

F.N.s ernærings- og jordbrukskonferanse som finner sted i Trinidad i februar, møter pater John Sullivan som Vatikanets observatør. Pater Sullivan er direktør for den sosiale aksjons sentral i Kingston, Jamaica.

Kongress i Rom av russiske katolikker i Vest-Europa.

I Collegium Russicum har det funnet sted en kongress av russiske katolske geistlige i Vest-Europa.

AFRIKA

Kirkens fremgang i den første halvdel av vårt århundre.

Fides har offentliggjort en oversikt over Kirkens fremgang i Afrika i den første halvdel av vårt århundre. Ifølge denne oversikt fantes det i 1900 på det sorte kontinent om lag 1,2 millioner katolikker, for størstedelen franske, spanske og italienske emigranter som hadde slått seg ned på kyststrekningen fra Marokko og til Egypt. I 1950 er tallet på katolikker i Afrika 14 millioner, med hovedtyngden ikke i Nordmen i Sentral-Afrika. Tallet på prester er i det samme tidsrom øket fra 1.735 til 9.402. I om lag 30 presteseminarer finnes det for tiden 1.178 katolske teologiske studenter. Også i Afrika må Kirken føre kampen mot den materialistiske ateistiske sivilisasjon som er en følge av industrialiseringen.

Et katolsk «rike» ved Nyassa-sjøen.

Den store negerstammen Wangoni i Øst-Afrika hvis bosetningsområde ligger innenfor misjons-benediktinernes virkefelt har nylig enstemmig og for første gang valgt en katolikk til sin høvding. Den 30 år gamle hersker er utdannet ved en katolsk misjonsskole. De fleste av stammens familier er katolikker slik at en faktisk kan snakke om et katolsk rike øst for Nyassa-sjøen. Innenfor benediktinernes virkeområde bor det om lag 250 000 sorte. Over halvparten av dem er nå opp-tatt i Kirken.

BELGIA

Flamlenderne kommer de katolske DP-prester i Tyskland til hjelp.

I «St. Olav» nr. 13—14 i fjor kunne man lese en gripende artikkel av pater Werenfreid van Straaten om den heroiske kamp DP-prestene i Tyskland fører for å kunne røkte sitt kall. Pateren nøyde seg ikke med å skildre disse presters kamp i en artikkel, han har ifølge meldinger som er nådd oss i sitt hjemland organisert et strålende arbeide for å komme disse prester materielt til hjelp. De katolske kvinneorganisasjoner, den katolske speiderorganisasjon og andre katolske sammenslutninger i Flandern er gått sammen for å samle midler og varer til den katolske geistlighet som ved Potsdamer-avtalen i 1945 ble fordrevet fra sine hjemland i Øst-Europa slik at den igjen kan yte effektiv hjelp til de tusener av katolikker fra de samme land som søker å skape seg en ny fremtid i et fremmed land under de vanskeligste forhold. Paterens initiativ har utløst en ren folkebevegelse i Flandern. Gavene strømmer inn fra alle lag av folket i slike mengder at det faktisk kan sies at det denne gang blir brakt effektiv hjelp.

I en tale i Oslo Handelsstand for noen uker siden betegnet Odd Nansen Potsdam-avtalen som den største og blodigste fonbrytelse i Europas historie for så vidt som den har ført til undergang for millioner av uskyldige mennesker. Det er da heller ikke tvil om at de fordrevne befolkningsgrupper fra Øst-Europa hører til de ulykkeligste mennesker i vår på ulykker så rike verdensdel. Desto gledeligere er det å erfare at disse utstøtte på katolsk initiativ bringes effektiv hjelp.

BELGIA

Internasjonalt katolsk pressesekretariat skal opprettes.

Arbeidsutvalget til den kommisjon som er nedsatt av direktørene for en rekke katolske aviser, har nylig hatt et møte i Eupen i Belgia under ledelse av *P. Gabel*, «La Croix» i Paris. Møtet drøftet inngående opprettelsen av et internasjonalt katolsk pressesekretariat hvis hovedkontor er tenkt henlagt til Geneve. Kommisjonens neste årsmøte ble besluttet henlagt til Bilbao i Spania i juni.

CHINA

Kardinal Tien i New York.

Erkebiskopen av Peking, kardinal *Tien*, som oppholdt seg i Honkong da kommunistene besatte Peking, er kommet til New York for legebehandling. Kardinalen er helt blind på det høyre øye og lider av svakt hjerte. Han har uttalt håp om å kunne vende tilbake til Peking.

DE FORENTE STATER

Biskop medlem av komiteén for indre sikkerhet.

President *Truman* har utnevnt den katolske biskopen av Youngstown, mgr. *Walsh*, og to fremtredende katolske legfolk til medlemmer av komiteén for indre sikkerhet og overvåkingen av individets rettigheter.

EGYPT

Muhammedansk kulturdelegasjon ved Den Hellige Stol.

Det kjente muhammedanske *El-Ahzar universitetet* i Kairo hare foreslått for den egyptiske regjering at det opprettes en kulturdelegasjon i tilknytning til Egypts diplomatiske representasjon ved Den Hellige Stol. Posten skal innehas av en muhammedaner som skal ha til oppgave å fremme forbindelsene mellom kristne og muhammedanske vitenskapsmenn.

Pan-ortodoks konferanse på Sinai bjerg?

Den gresk-ortodokse patriarken av Alexandria, *Christophorus II*, har planer om å innkalle til en pan-ortodoks konferanse enten på Sinai berg eller på Athos-fjellet i Hellas. Patriarken regner med at en slik konferanse vil styrke de orientalske kirker.

Kardinal Tisserant's besøk.

Som tidligere nevnt i «St. Olav» fikk kardinal *Tisserant* inbydelse til å delta i feiringen av Det kgl. egyptiske geografiske selskaps 75 års jubileum. Kardinalen var den første kirkefyrste som mottok en slik offisiell innbydelse av den egyptiske regjering. Ifølge de meldinger som foreligger om kardinalens besøk, har det vært av den største betydning for Kirken i Egypt.

I forbindelse med besøket ble kardinalen mottatt av rektoren for Al Azhar-universitetet, *Sheik Abdel Meguid Selim*, som i sin velkomsttale ga uttrykk for håp om at Islam og kristendommen «ville gå sammen i kampen mot den materialistiske ateismes nedbrytende doktriner».

Kardinalen ble også mottatt i en privat audiens av kong *Faruk*. Audiensen varte en hel time. Kardinalen overrakte kongen Det hellige års medalje i gull fra pave Pius XII.

Etter jubileumshøytidelighetene foretok kardinalen en lengere reise til de katolske bispedømmene i Nord-Egypt og inspiserte misjonsstasjoner og katolske skoler i de mest avsidesliggende landsbyer.

I Asyut la kardinalen, assistert av den egyptiske patriark *Morkos II Khouzam* og den koptiske biskopen av Asyut, mgr. *Alexander Scander*, grunnstenen til en ny katolsk katedral etter koptisk ritus.

Overalt ble kardinalen mottatt med store æresbevisninger så vel av kristne som av muhammedanere som alle ba om å bli meddelt «El Babas» — pavens — velsignelse. Betydningen av besøket ble best uttrykt av en egyptisk fellah i Nekhela: «Etter dette besøk vil ordet *katolsk* få større betydning enn det tidligere har hatt.»

Før tilbakereisen til Rom ga De forente staters ambassadør i Egypt, mr. *Jefferson Caffery* en mottagelse for kardinalen.

ENGLAND

Anglikansk pilegrimsferd til Canterbury.

På apostelen Paulus' omvendelsesfest foretok en gruppe anglikanske legfolk en pilgrimsferd til Canterbury for i den berømte katedral å be om styrke i kampen mot «kommunistens gudløse krefter» samt «frelse fra falske doktriner».

Katedralens røde dekan, den beryktede dr. *Johnson*, unnlot

å ta del i pilegrimenes gudstjenester og hadde for anledningen utstedet forbud mot fotografering innenfor katedralens murer.

Kardinal Griffins tilstand bedre.

Som nevnt i siste nummer av «St. Olav» mottok kardinal *Griffin* den siste salvelse etter et hjerteattak som følge av for høyt blodtrykk. De siste meldinger fra kardinalens sykerom sier at kardinalen den siste uke er kommet til krefter igjen og er ved godt mot.

FINNLAND

Marskalk Mannerheims datter karmeliternonne.

I forbindelse med marskalk *Mannerheims* død kan det ha sin interesse å minne om at hans datter *Anastasia* er konvertitt og i mange år var karmeliternonne.

Anastasia Mannerheim konverterte i Sverige og ble noen tid senere opptatt i karmeliterordenen. For noen år siden fikk hun tillatelse til å forlate klosteret på grunn av sykdom. Under den siste verdenskrig gjorde hun aktiv tjeneste i Røde Kors. Hun er nå medlem av den katolske menigheten i Harrow, England.

INDIA

Mariansk kongress.

I Ernakolam i provinsen Malabar har det vært holdt en mariansk kongress i nærvær av den apostoliske nuntius for India, mgr. *Leo Kierkels*. Ved avslutningshøytideligheten var 250 000 mennesker til stede. En prosesjon med en støtte av Den hellige jomfru beveget seg gjennom byens gater som var kantet av tusener av muhammedanere og hinduer.

Biskop Chulaparambil avgått ved døden.

Det meldes fra India at biskopen av Kottayam, mgr. *Alexander Chulaparambil* er avgått ved døden.

Norske katolikker som deltok i den eukaristiske kongress i København i 1932 vil sikkert huske biskopen som også tok del i kongressen og vakte ikke liten oppsikt i den danske hovedstad. Biskopen var født i 1877 og ble vigslat til biskop i 1914.

ITALIA

Leger utdannes til misjonsarbeide.

Ved universitetet i Padua er det opprettet et særlig kollogium for medisinske studenter som ønsker å dra til misjonsmarkene for ved presteskapets side å utøve sitt yrke. Planen er satt ut i livet av professor *Canova* ved Paduas universitet. Professoren har selv i flere år virket som misjonslege i Den nære orient.

Både patriarken av Venezia og biskopen av Padua har gitt sin velsignelse til dette initiativ.

Togliatti foreslår direkte aksjon mot Vatikanet. Oppsiktsvekkende meddelelser fra Kominform-konferansen.

«Deutsche Tagespost» som utkommer i Augsburg brakte for noen dager siden en melding om at den italienske kommunistleder *Togliatti* på den Kominform-konferanse som ble holdt i begynnelsen av januar i Moskva, fremsatte et «radikalt aksjonsprogram» som imidlertid ble mottatt med blandede følelser av konferansens øvrige deltakere. Meldingen blir ikke mindre interessant om den ses på bakgrunn av de revner som nå slås i det italienske kommunistparti.

«Deutsche Tagespost» skriver:

«Togliatti erklærte at nøkkelen til kommunismens seier på det europeiske kontinent ligger i Italia, nærmere bestemt Vatikanet. Kommunistene ville for lenge siden ha vært herrer i Europa om det var lykkedes dem å ødelegge den katolske kirkes etterretningstjeneste. Det må derfor være den første oppgave for en kommunistisk regjering i Italia å bemektige seg *Paven, kardinalene og hele Vatikanets klerus, stille dem for en domstol og uskadeliggjøre dem*. Ut fra denne tankegang fremla *Togliatti* følgende arbeidsprogram: Den italienske regjering må settes ut av spillet og et kommunistisk diktatur opprettes i Italia og Vatikan-staten besettes. De amerikanske, britiske og franske styrker som står i Vest-Tyskland må tvinges til å trekke seg tilbake slik at man blir i stand til å strømme fra øst mot vest i «fredelige kolonner», oversvømme Ruhr og Vest-Tyskland for deretter å proklamere Tysklands enhet eller Øst-blokk-statenes mønster. Etter dette ville tidspunktet være inne til marsjen mot Jugoslavia samt til å sette i verk oppstandene i Frankrike og Belgia.

Kardinal Micara utnevnt til ny generalvikar for Rom.

Pave Pius XII har utnevnt kardinal *Micara* til ny generalvikar for bispedømmet Rom. Kardinal *Micara* er født i 1873, har doktorgraden i teologi, filosofi og kirkerett, og har bekledd noen viktige stillinger i det pavelige diplomati. Han har bl. a. vært nuntius i Praha og Brussel. Han ble utnevnt til kardinal i 1946.

JAPAN

De fire evangelier oversatt til moderne japansk.

Salesianerpateren *Barbaro* i Tokio har oversatt de fire evangelier til moderne japansk. Oversettelsen vil med det første sendes ut fra salesianernes trykkeri i Tokio. Forordet er skrevet av den apostoliske delegat for Japan, mgr. *v. Fürstenberg*.

JUGOSLAVIA

Nye arrestasjoner

Tre medlemmer av styret for seminaret i Zagabria, Jugoslavia, er arrestert og fengslet og venter på å bli dømt, heter det i meldinger som er nådd Rom. Sammen med disse ble 16 studenter ved seminaret som er det største i Jugoslavia, også arrestert. Om årsaken til fengslingene vet man ennå intet.

KOREA

Stadig uvisshet om de arresterte katolske geistlige i Korea.

Det er ennå ikke lykkes å få sikre underretninger om den skjebne som har rammet de katolske geistlige i Korea som er arrestert eller tatt til fange av kommunistene. Det eneste man vet er at flere av dem er brakt over grensen til Mandsjuria, og at det blant kommunistenes «prominente» fanger finnes flere høyere katolske geistlige, nemlig den apostoliske delegat i Korea, mgr. *Byrne*, den apostoliske vikar i Pyongyang, mgr. *Hong* og den apostoliske prefekt av Choonchun.

POLEN

Ny spenning mellom Kirke og stat.

I den første uken av februar ble det undertegnet en «overenskomst» i Frankfurt an der Oder mellom kommunistregjeringen i Polen og de kommunistiske usurpatorer i Øst-Tyskland gående ut på å sette i kraft det såkalte Görlitzer-forlik av 6. juli 1950 som trekker opp den nye «freds»-grensen mellom Polen og Tyskland.

Kommuniststyret i Varsjava nyttet denne anledning til å kreve at den provisoriske kirkeforvaltning i de tyske områder øst for denne nye grensen blir opphevet.

Det er første gang kommuniststyret i Polen har gitt Kirken direkte ordre til å trosse Vatikanets direktiver som sier at den kirkelige styreform i disse områder bare kan endelig fastsettes når den nye grensen er bestemt ved den endelige freds slutning.

Biskopen av Kielce arrestert.

Den offentlige anklager i Polen har nå reist sak mot biskopen av Kielce, mgr. *Kaczmarek*, og en venter at biskopen vil bli stilt for en domstol i nær framtid. Det er uvisst om biskopen er under husarrest eller om han er fengslet. Det heter i den offisielle kunngjøring at «nødvendige forholdsregler er tatt». Biskopens navn var fremme i en sak for kort tid siden mot to prester i hans eget bispedømme. Disse to prester ble dømt til livsvarig fengsel angivelig for å ha forsøkt å organisere en motstandsbevegelse.

TSJEKKOSLOVAKIA

Overhodet for premonstratensernes orden død i fengslet.

Overhodet for premonstratensernes orden i Tsjekkoslovakia, Dom *Stanislav Jarolimek* som også var prior i Strahov-klostret er avgått ved døden i Pankrac-fengslet i Praha. Han ble dømt til 20 års fengsel i desember, angivelig for å ha begått «høyforræderi» og drevet «spionasje» sammen med 8 andre prester som var tiltalt for samme «forbrytelse», blant dem dr. *Opasek* som ble dømt til tvangsarbeide på livstid.

Dom *Stanislav Jarolimek* er begravet uten bygrensen uten kirkelig medvirken, da det ble forbudt av kommunistene. Han var en av de ledende personligheter i Kirken i Tsjekkoslovakia og en av kandidatene til stillingen som erkebiskop i Praha i 1946, da mgr. *Beran* ble utnevnt.

Flere prester dømt til årelange fengselsstraffer.

I annen uke av februar er en rekke katolske geistlige dømt til årelange fengselsstraffer, meldes det fra Praha. Av prester

som ble dømt fra 4 til 13 års fengsel nevnes: erkebiskop *Berans* sekretær, dr. *Vaclav Pacha*; sekretæren til erkebiskop *Matocha* av *Olomouc Josef Ryska*; sekretæren til biskop *Pacha* av *Hradec Kralove Rudolf Rykyr*; rektoren og administratoren av Svata *Hora Josef Hynek*; dekanen av *Vodnany mgr. Thomas Beranek*; arkivaren i benediktinernes kloster i Praha *Dom Jan Cerovovsky*. De ble alle dømt for angivelig å ha drevet «spionasje» og for «illegalt» å ha deltatt i konsekrasjonen av nye biskoper.

«Frivillige arbeidsbrigader» for katolske teologiske studenter.

Kirkefølgelsene i Praha har i en tid praktisert en ny metode for å få knekt motstanden mot kommunismen hos de katolske teologiske studentene. De tvinges nå til å melde seg til såkalte «frivillige arbeidsbrigader» i sin ferietid.

Da undervisningen i kommunistisk verdensanskuelse i arbeidsleirene ikke har ført til de resultater man håpet på, har man grepet til et nytt middel. Man forsøker å utsette studentene for seksuelle fristelser. Unge kvinnelige kommunister underbringes i arbeidsleirene. «I felles sove- og vaske-rom,» heter det i en beretning, «skal det skapes en atmosfære hvor de unge prestekandidatene skal bringes til å falle for disse unge kommunistpioneres behag for så å bli mottagelig for den kommunistiske ideologi.»

Ifølge helt pålitelige rapporter har heller ikke denne metode ført til tilfredsstillende resultater.

FASTEPREKENER:

ST. OLAVS KIRKE, OSLO

Hver søndag i fasten kl. 19

ved pater *F. Le Breton*, O.P.

Søndag 25/2: «De vet ikke hva de gjør.»

» 4/3: «Den nye pakts blod.»

» 11/3: «Se der, din mor.»

» 18/3: «Se, din konge kommer til deg.»

ST. HALLVARD KIRKE, OSLO

Under høymessen kl. 10.30

ved pater *Th. Notenboom*, O.F.M.

«Måtte ikke Kristus lide dette og så gå inn til sin herlighet?» Lk. 24, 26.

Søndag 25/2: Verdienes omvurdering.

» 4/3: Fromhetens maske.

» 11/3: Holdningsløs dommer.

» 18/3: Oppviglet folkemasse.

Langfredag 23/3: Hatets apoteose.

1. Påskedag 25/3: Kjærlighetens triumf.

ST. TORFINNS KIRKE, HAMAR

under høymessen om søndagene

ved fransiskanerpater *Hanssen*.

Søndag 25/2: Han som svek ham. — Judas.

» 4/3: «Han er skyldig til døden.» — Kaifas.

» 11/3: «Han skal komme igjen for å dømmes levende og døde.» — Herodes.

» 18/3: Livets korsvei.

Skjærtorsdag 22/3: «Jeg tror på syndenes forlatelse.» Røverne på korset.

Langfredag 23/3: «Det er fullbrakt.»

EYSTEIN FORLAG A/S
innkaller herved til ordinær general-
forsamling

torsdag den 8. mars kl. 19

på forlagets kontor, Akersv. 5 I, Oslo.

For styret:

H. L. Barra,
p. t. formann.

Betraktningbøker til
fastetiden og den stille uke:

Romano Guardini: *Vor Herre og Frel-
sers Korsvej.* 77 s. St. Ansgar 1945.
d. kr. 1.50.

Jesu Korsvej. 64 s. St. Ansgar 1946.
d. kr. 3.25.

R. Wehner: *Långfredagens Kristus-
bild.* 27 s. Ansgarius 1938. sv. kr.
1.25.

R. Wehner: *Vår Herres sista väg. En
korsvägandakt.* 31 s. Ansgarius 1946
sv. kr. 1.—.

Katarina Emmerich: *Visioner, Jesu
Lidelse.* 232 s. St. Ansgar 1944.
d. kr. 6.50.

Leo Helbling O.S.B.: *Fra Askeonsdag
til Hvidesøndag.* 127 s. Frost-Han-
sen 1950. d. kr. 4.50.

Og husk:

Den stille ukes liturgi. 124 s. Ap. Vik.
1944, kr. 3.— og

Krusifikser, kr. 6.80.

Katolsk Bok- og Bladsentral,
Akersveien 5 I, Oslo.

Johan Olsen & Sønner

Murmester og Entreprenørforretning

Kongensgt. 17 - Oslo

Etabl. 1896

Tlf. 42 50 85 - 42 52 23

Vor Frue Hospitals basar

til inntekt for *Nerveavdelingens utvidelse*

er åpen fredag 23. februar kl. 10, t. o. m. søndag 18. mars 1951
i Hospitalet, Ullevålsveien 2, Oslo.

Kjøp lodder!

HJELP TIL NERVELIDENDE

KATOLSKE BØKER

Messebok — Latin-Dansk, skinnb., gullsn. 21.50, shirtingb. 8.85.

Sekvensane i missale Nidrosiense — på norsk v. Ragnh. Foss. 10.—.

Guardini: *Vor Herre og Frelseres korsvei*, ib. 1.90. *Bønnens Forskole* 10.50,
ib. 13.75.

Carrel: *Bøn* 2.25. *Reisen til Lourdes* 6.55.

Pascal: *Tanker* 15.40, ib. 21.60. A. Lunn: *Tro og Fornuft* 8.—, ib. 11.—.

Sheed: *Et kart over livet* 3.35. *Kommunismen og Mennesket* 11.25.

D. Haakonsen: *Den katolske kirke i norske skolebøker* 6.75, ib. 9.50.

Pater Lutz: *Mennesket og mysteriet* 7.45. *Kristendommen i apostlenes
dager* 3.60.

Den katolske religion fremstillet for moderne protestanter 11.70, ib. 15.50.

L. Helbling: *Fra Askeonsdag til Hvidesøndag* 5.505.

J. v. d. Burg: *Det katolske Trosprinsipp* 3.—. *Forklaring av d. h. Messe* 1.60.

B. Fabian: *Kardinal Mindszenty* ib. 12.50. *Oursler: Mannen fra Nasaret*
13.—, ib. 17.—.

Robinson: *Kardinalen* 21.—, ib. 25.—. Sienkiewicz. *Quo Vadis?* ib. 12.50.

Sankt Augustin: *Jeg bekjenner* ib. 16.50. P. Schindler: *Dette hellige Evan-
gelium* 16.80. Ricciotti: *Jesu Kristi levned I—II* 31.90, ib. 53.80.

Katolsk Bokhandel «CONCENTRA», Akersgt. 61, Oslo. Tlf. 33 22 04.

HANS KARLSEN MALERFORRETNING

Utfører all slags malerarbeid
Tordenskjoldsgt. 6 B
Tlf. 41 07 76 - Oslo

HANS EKJORD

Farvehandel
St. Olavs gt. 3 - Oslo
Tlf. 42 16 13 - Etabl. 1898

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

A/S DET NORSKE CHEVIOTSPINDERI

Fredrikstad

Telefon 2612 - 2613

Til parkett og linoleum:

HUGOS boneolje

TEKN. KJEM. fabrikk «HUGOS»

Fredrikstad

FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK

Andresen & Müller

Mek. Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning -
Stanseartikler